МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Інститут інноваційної освіти київського національного університету будівництва і архітектури»

Кафедра девелопменту та просторового планування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Чудовська В.А.
«____»_____2026 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Проєкт реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці
(назва роботи, українською мовою)

Project of Reconstruction and Landscaping Improvement of the Park Territory on Khmelnytske Highway in Vinnytsia
(назва роботи, англійською мовою)

Виконав студент групи МБ-22-1(п)
192 «Будівництво та цивільна інженерія»
(спеціальність)
«Міське будівництво та господарство»
(освітньо-професійна програма)
Ошманін Олександр Миколайович
(прізвище, ім'я, по-батькові повністю українською мовою)
Oshmanin Oleksandr
(прізвище, ім'я, по-батькові повністю англійською мовою)

Керівник: доцент кафедри ДПП
(вчене звання, науковий ступінь)
Герасимнюк Сергій Олександрович
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Київ 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Інститут інноваційної освіти київського національного університету будівництва і архітектури»

Кафедра девелопменту та просторового планування

Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Освітньо-професійна програма «Міське будівництво та господарство»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____Чудовська В.А.
«____»_____2026 р.

З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

ОШМАНІН ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ
(прізвище ім'я, по-батькові студента)

1.Тема роботи Проєкт реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.
затверджена наказом директора № 04-04/84 від 30.03.2026 р.

2.Керівник роботи Герасимнюк Сергій Олександрович, доцент кафедри ДПП
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище ім'я, по-батькові,)
3.Строк подання студентом роботи до захисту «20» травня 2026 року

4.Зміст пояснювальної записки за розділами:
Р. 1. Планувальна структура території;
Р. 2. Розрахунково-проєктні рішення;
Р. 3. Інженерна підготовка та захист території;
Р. 4. Інженерний благоустрій території;
Р. 5. Техніко-економічне обґрунтування;
Р. 6. Охорона навколишнього середовища та цивільний захист

5.Графічний матеріал за розділами:
Ситуаційна схема, Аналіз впливу території парку на прилеглу територію. Опорний план, Функціональне використання існуючого стану території парку, Існуючий стан, Аналіз сучасного використання території парку ім. М.Горького в м. Вінниця, Проектний генеральний план, Схема дренажної системи парку,

Заходи удосконалення середовища щодо формування урбанізованого ландшафту території міста

6.Календарний план виконання роботи

Види робіт та їх зміст	**Дата виконання**
Вступ	30.03.2026 – 02.04.2026
Розділ 1. Планувальна структура території	03.04.2026 – 10.04.2026
Розділ 2. Розрахунково-проектні рішення	11.04.2026 – 18.04.2026
Розділ 3. Інженерна підготовка та захист території	19.04.2026 – 23.04.2026
Розділ 4. Інженерний благоустрій території	24.04.2026 – 30.04.2026
Розділ 5. Техніко-економічне обґрунтування	01.05.2026 – 05.05.2026
Розділ 6. Охорона навколишнього середовища та цивільний захист	06.05.2026 – 09.05.2026
Висновки та список використаної літератури	10.05.2026-11.05.2026
Графічна частина	12.05.2026 – 16.05.2026
Підготовка презентації	12.05.2026 – 16.05.2026
Оформлення роботи, отримання рецензій, перевірка на плагіат	17.05.2026-19.05.2026
Попередній захист роботи	20.05.2026
Захист роботи	25.05.2026 – 31.05.2026

Дата видачі завдання «30» березня 2026 р.

Зав.кафедри _____ Чудовська В.А
(підпис) *(прізвище та ініціали)*

Керівник _____ Герасимнюк С.О.
(підпис) *(прізвище та ініціали)*

Студент _____ Ошманін О.М.
(підпис) *(прізвище та ініціали)*

РЕЗЮМЕ (summary) до кваліфікаційної випускової роботи студента:			**Ошманін Олександр Миколайович**
Назва ВНЗ	Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури		
Тема	Проєкт реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.		
Освітній ступень	Бакалавр за освітньо-професійною програмою навчання		
Кафедра	Девелопменту та просторового планування		
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія		
Освітня програма	Міське будівництво та господарство		
Керівник	Герасимнюк Сергій Олександрович, доцент кафедри ДПП		
Обсяг роботи:	пояснювальна записка, стор.	розділів	креслень формату А1
	80	6	8
Розділ 1	У розділі виконано аналіз містобудівного положення території парку у структурі міста Вінниці, досліджено сучасний функціональний стан території, історичний розвиток паркової структури та визначено рекреаційну місткість об’єкта. Проаналізовано природні умови території, існуючу систему озеленення та роль парку у формуванні рекреаційного середовища міста.		
Розділ 2	У розділі проведено аналіз сучасного використання території парку, визначено функціональне зонування, техніко-економічні показники та стан існуючих будівель, споруд і майданчиків. Розроблено проєктні рішення щодо реконструкції території, оновлення рекреаційних зон, модернізації благоустрою та формування сучасної ландшафтно-планувальної структури парку.		
Розділ 3	У розділі розроблено рішення з вертикального планування території, організації поверхневого водовідведення та інженерної підготовки ділянки. Визначено напрямки відведення поверхневих вод, забезпечено нормативні ухили та враховано існуючі особливості рельєфу території.		
Розділ 4	У розділі розроблено комплекс рішень з інженерного благоустрою території парку, передбачено реконструкцію дорожньо-стежкової мережі, оновлення малих архітектурних форм, освітлення, озеленення та інженерного забезпечення території. Запроєктовано сучасні рекреаційні простори та оновлено функціональну структуру парку.		
Розділ 5	У розділі виконано техніко-економічне обґрунтування		

	проєктних рішень та визначено ефективність реконструкції території парку. Проаналізовано показники функціонального використання території та доцільність реалізації запропонованих заходів благоустрою.
Розділ 6	У розділі розглянуто заходи з охорони навколишнього середовища та цивільного захисту. Передбачено заходи зі збереження існуючих зелених насаджень, покращення екологічного стану території, організації безпечного рекреаційного середовища та забезпечення умов цивільного захисту населення.
Графічна частина	Графічна частина роботи містить ситуаційну схему, аналіз впливу території парку на прилеглу територію та опорний план, схему функціонального використання існуючого стану території парку, матеріали аналізу сучасного використання території парку ім. М. Горького у м. Вінниця, проектний генеральний план, схему дренажної системи парку та заходи удосконалення середовища щодо формування урбанізованого ландшафту території міста. У графічних матеріалах відображено існуючий стан території, функціональне зонування, планувальну структуру парку, систему благоустрою, озеленення, дренажу, пішохідних зв'язків та інженерної підготовки території з урахуванням сучасних вимог до міського рекреаційного середовища.
Висновки по роботі:	У роботі розроблено комплексний проєкт реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці. Запропоновано сучасні рішення щодо функціонального зонування, благоустрою, озеленення, інженерної підготовки та організації рекреаційного простору з урахуванням історичного та природного потенціалу території.
Ключові слова: парк, реконструкція, благоустрій території, рекреаційна зона, озеленення, вертикальне планування, інженерна підготовка території, ландшафтна архітектура, функціональне зонування, міське середовище, громадський простір, дорожньо-стежкова мережа, малі архітектурні форми, рекреація. Keywords: park, reconstruction, landscaping, recreational area, greenery, vertical planning, engineering preparation of territory, landscape architecture, functional zoning, urban environment, public space, pedestrian network, small architectural forms, recreation.	

Укладач: _____/ Ошманін О.М./

Керівник: _____/ Герасимнюк С.О./ «20» травня 2026 року

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА ТЕРИТОРІЇ

1.1. Оцінка сучасного стану паркової території

1.1.1. Розташування об’єкта проєктування

1.1.2. Визначення рекреаційної місткості парку та об’єктів обслуговування

1.2. Загальна характеристика об’єкта проєктування

1.3. Історичний розвиток паркової території

РОЗДІЛ 2. РОЗРАХУНКОВО-ПРОЕКТНІ РІШЕННЯ

2.1. Аналіз сучасного використання території парку

2.2. Техніко-економічні показники існуючого стану парку

2.3. Експлікація будівель та споруд існуючого стану

2.4. Експлікація майданчиків та функціональних зон

2.5. Функціональне зонування території парку

2.6. Моделювання ландшафтно-архітектурної та просторової структури парку

2.7. Обґрунтування прийнятих проєктних рішень

2.8. Експлікація будівель та споруд проєктного рішення

2.9. Експлікація майданчиків та функціональних зон проєктного стану

2.10. Техніко-економічні показники проєктного рішення

РОЗДІЛ 3. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ

3.1. Вертикальне планування території

РОЗДІЛ 4. ІНЖЕНЕРНИЙ БЛАГОУСТРІЙ ТЕРИТОРІЇ

4.1. Генеральний план парку

4.2. Споруди та малі архітектурні форми

4.3. Озеленення території

4.4. Інженерні мережі території

4.5. Технічні рішення з гігієни праці та виробничої санітарії

4.6. Технічні рішення щодо безпечного виконання робіт

РОЗДІЛ 5. ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ

РОЗДІЛ 6. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

6.1. Охорона навколишнього середовища

6.2. Цивільний захист

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Центральний міський парк по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці належить до найбільших та найважливіших рекреаційних просторів міста. Його територія розташована у сформованій центральній частині міської структури між вулицями Соборною, Магістратською та Хмельницьким шосе. Парк має площу близько 40 га та виконує функцію загальноміського осередку відпочинку, культурно-масових заходів, прогулянкової та спортивної активності населення. Просторове положення парку забезпечує його доступність із різних районів міста завдяки сформованій системі громадського транспорту та розвиненій вулично-дорожній мережі.

Територія парку формувалася протягом тривалого історичного періоду, внаслідок чого тут поєдналися різні типи планувальних рішень, ландшафтних композицій та функціональних зон. У структурі парку збереглися елементи регулярного та пейзажного планування, історичні алеї, меморіальні об’єкти, відкриті громадські простори, спортивні та культурно-розважальні зони. Значну частину території займають сформовані деревні масиви, які є основою природного каркасу парку та визначають його екологічну цінність.

Разом із цим сучасний стан території свідчить про необхідність комплексної реконструкції та оновлення функціональної структури парку. Значна частина покриттів алей і доріжок перебуває у незадовільному технічному стані, окремі споруди морально та фізично застаріли, а частина рекреаційних зон втратила функціональну виразність. Існуюча система благоустрою сформована переважно у другій половині XX століття та не повністю відповідає сучасним вимогам щодо організації громадського простору, доступності, безпеки та інженерного забезпечення.

Реконструкція території парку передбачає не лише оновлення окремих елементів благоустрою, а й комплексне переосмислення його функціональної та ландшафтно-просторової структури. Важливим завданням є збереження історично сформованого середовища при одночасному впровадженні сучасних

рішень у сфері озеленення, рекреації, інженерного благоустрою та організації громадських просторів.

Проєктні рішення розробляються з урахуванням існуючих природних умов території. Рельєф парку характеризується переважно рівнинною поверхнею з окремими локальними перепадами висот та незначними ухилами. Такі особливості рельєфу формують умови для організації відкритих і напіввідкритих просторів, прогулянкових маршрутів та оглядових точок. Під час розроблення вертикального планування основним принципом є максимальне збереження природного рельєфу при забезпеченні нормативних умов водовідведення та експлуатації території.

Інженерно-геологічні умови території враховуються при розробленні рішень з благоустрою, влаштування покриттів, малих архітектурних форм та інженерних мереж. Основою для фундаментів є дрібні піски жовто-сірого кольору. Рівень ґрунтових вод знаходиться на глибині 5,7–6,1 м із сезонним коливанням близько 1,0 м. Глибина промерзання ґрунту становить 1,0 м. Такі умови є сприятливими для реалізації більшості проєктних рішень, однак потребують організації ефективної системи поверхневого водовідведення та збереження стабільності ґрунтової основи.

Важливе значення у структурі парку мають існуючі зелені насадження. Основу озеленення складають дубові, грабові та змішані деревні масиви, сформовані на базі природної діброви. Частина насаджень має значну історичну та природоохоронну цінність. На території парку представлені як листяні, так і хвойні породи дерев, декоративні чагарники, квіткові композиції та газонні ділянки. Разом із цим частина насаджень потребує проведення санітарних заходів, рубок догляду та доповнення новими декоративними видами.

Функціональна структура території включає зони тихого відпочинку, культурно-розважальні простори, спортивні майданчики, атракціони, меморіальні території та господарські ділянки. Така багатофункціональність визначає складність організації території та потребує формування чіткої системи пішохідних зв’язків, зонування та інженерного забезпечення.

У проєкті передбачається реконструкція дорожньо-стежкової мережі, оновлення центральної площі з фонтаном, удосконалення системи освітлення, створення нових зон активного та тихого відпочинку, модернізація дитячих і спортивних майданчиків, а також комплексне озеленення території. Значна увага приділяється питанням безбар'єрності, безпеки пересування, організації дощового водовідведення та формуванню комфортного міського середовища.

Метою бакалаврської роботи є розроблення проєкту реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці з формуванням сучасного рекреаційного середовища, удосконаленням функціонально-планувальної структури та збереженням природно-ландшафтного потенціалу території.

Для досягнення поставленої мети у роботі вирішуються такі завдання:

- провести аналіз містобудівного положення території парку у структурі міста;
- дослідити історичний розвиток та сучасний функціональний стан території;
- виконати оцінку планувальної та ландшафтно-просторової структури парку;
- проаналізувати стан існуючих зелених насаджень, дорожньо-стежкової мережі та елементів благоустрою;
- розробити функціональне зонування території з урахуванням сучасних рекреаційних потреб населення;
- сформувати проєктні рішення з вертикального планування та організації поверхневого водовідведення;
- розробити комплекс заходів з благоустрою, озеленення та інженерного забезпечення території;
- передбачити заходи з охорони навколишнього середовища, безпеки та цивільного захисту.

Об'єктом дослідження є територія Центрального міського парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.

Предметом дослідження є архітектурно-планувальні, ландшафтні та інженерні принципи реконструкції й благоустрою міських паркових територій.

Під час виконання роботи застосовувалися методи натурного обстеження території, аналізу містобудівної ситуації, функціонального зонування, порівняльного аналізу аналогічних рекреаційних просторів, графоаналітичного моделювання та ландшафтно-композиційного аналізу. Проєктні рішення приймалися з урахуванням чинних державних будівельних норм України у сфері містобудування, благоустрою, озеленення, інженерної підготовки територій та організації безбар'єрного середовища.

Результатом роботи є комплексний проєкт реконструкції та благоустрою території парку, спрямований на підвищення якості рекреаційного середовища, покращення функціональної організації території, оновлення інженерної та ландшафтної структури, а також збереження природної та історичної цінності одного з ключових громадських просторів міста Вінниці.

РОЗДІЛ 1. ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА ТЕРИТОРІЇ

1.1. Оцінка сучасного стану паркової території

1.1.1. Розташування об’єкта проєктування

Центральний міський парк у місті Вінниця є одним із найбільших та найважливіших рекреаційних об’єктів загальноміського значення. Територія парку розташована у центральній частині міста в межах вулиць Соборної, Магістратської та Хмельницького шосе. Вигідне містобудівне положення забезпечує високий рівень транспортної та пішохідної доступності для мешканців різних районів міста.

Площа паркової території становить близько 40 га. Територія має сформовану систему зовнішніх транспортних зв’язків та обслуговується маршрутами громадського транспорту, що проходять магістральними вулицями загальноміського значення. Уздовж вулиці Магістратської розташовані зупинки громадського транспорту, що забезпечують зручний доступ до парку з усіх функціональних зон міста.

Розташування парку на перетині основних міських магістралей — вулиці Соборної, Хмельницького шосе та вулиці Пирогова — формує високий рівень відвідуваності території та сприяє її активному використанню як об’єкта щоденного та епізодичного відпочинку населення. Безпосередня близькість житлової забудови забезпечує комфортну пішохідну доступність рекреаційної території. Радіус доступності до найближчої житлової забудови становить орієнтовно 50 м.

Ситуаційне розміщення парку у структурі міста наведене

1.1.2. Визначення рекреаційної місткості парку та об’єктів обслуговування

За характером формування ландшафтної структури територія парку належить до штучно сформованих садово-паркових об’єктів, створених у межах міської забудови відповідно до містобудівної концепції розвитку території. Просторова організація парку поєднує елементи природного середовища та штучно сформованих рекреаційних зон.

Загальна площа території парку становить 37,6 га. Чисельність населення прилеглого мікрорайону складає 45000 осіб. Перспективна чисельність населення приймається на рівні 46800 осіб.

Відповідно до чинних нормативних вимог допустима кількість одночасних відвідувачів рекреаційної території не повинна перевищувати 100 осіб на 1 га озелененої площі. Враховуючи площу території парку, максимально допустима рекреаційна місткість визначається наступним чином:

$37{,}6 \cdot 100 = 3760$ відвідувачів

Отримане значення характеризує допустиме одночасне навантаження на паркову територію без погіршення умов рекреаційного використання та екологічного стану зелених насаджень.

Відповідно до нормативних вимог щодо забезпечення рекреаційних територій місцями для тимчасового зберігання автомобілів, кількість машино-місць для відвідувачів визначається з розрахунку 3–4 машино-місця на 100 відвідувачів.

Розрахунок місткості автостоянок виконується наступним чином:

$3760 \cdot 3 : 4 = 10–2820$ машино-місць

З урахуванням вимог щодо забезпечення доступності маломобільних груп населення передбачається облаштування спеціалізованих місць для осіб з інвалідністю.

1.2. Загальна характеристика об’єкта проєктування

Центральний міський парк у Вінниці є одним із ключових елементів рекреаційної системи міста та виконує важливу культурну, соціальну й

екологічну функцію. Територія парку протягом тривалого часу залишається одним із головних місць відпочинку мешканців та проведення загальноміських заходів.

Парк розташований у центральній частині Вінниці між вулицями Соборною, Магістратською та Хмельницьким шосе. Завдяки вигідному містобудівному положенню територія має високий рівень функціональної доступності та активно використовується населенням упродовж усього року. Загальна площа парку становить близько 40 га.

Формування паркової території відбувалося поступово протягом тривалого історичного періоду. У різні етапи розвитку міста територія зазнавала реконструкцій, розширення функціонального наповнення та благоустрою. Важливі елементи сучасного планування були сформовані у першій половині XX століття, коли на території парку облаштовувалися спортивні майданчики, культурно-розважальні споруди, алеї та рекреаційні простори.

Центральна частина парку сформована за принципами регулярного планування. Композиційною домінантою виступає фонтан із прилеглою системою квітників та пішохідних алей. Просторова структура території поєднує відкриті рекреаційні галявини, щільні деревні насадження, декоративні композиції та мережу прогулянкових маршрутів.

Особливу цінність становлять історично сформовані зелені насадження. Основу природного середовища складають дубово-грабові деревостани, частина яких збереглася з попередніх історичних етапів розвитку території. На окремих ділянках зростають вікові дуби, які формують найбільш виразні природні фрагменти паркового ландшафту.

Дендрологічна структура парку представлена значною кількістю декоративних деревних та чагарникових порід. На території зростають платан західний, каштан їстівний, дуб червоний, ялина сріблясta, сосна веймутова, горобина, туя, ялівець та інші декоративні види. Значну роль у формуванні естетичного вигляду території відіграють живоплоти, квітники та декоративно сформовані зелені насадження.

Функціональна структура парку включає культурно-розважальні, спортивні та меморіальні об’єкти. На території розташовані літній театр, кіноконцертна зала, планетарій, атракціони, стадіон, ковзанка критого типу, а також численні пам’ятники та меморіальні елементи. Значну містобудівну роль виконує головний вхідний ансамбль із аркою, який є одним із впізнаваних архітектурних символів міста.

Парк має важливе історико-культурне значення, оскільки окремі його території пов’язані з трагічними подіями періоду масових репресій XX століття. На території встановлено меморіальні знаки на вшанування жертв політичних переслідувань.

Сучасний стан парку характеризується поєднанням історично сформованої планувальної структури, значного природного потенціалу та розвиненої системи рекреаційного використання. Територія активно використовується для короткочасного відпочинку, проведення культурно-масових заходів, спортивної діяльності та щоденного дозвілля населення.

1.3. Історичний розвиток паркової території

Центральний міський парк у Вінниці був заснований у 1936 році. Територія формувалася на основі природного дубово-грабового масиву, який у минулому виконував роль природної межі між міською забудовою та приміськими територіями. Частина земель використовувалася як територія римо-католицького кладовища та садибної забудови.

У 1937–1941 роках територія парку стала місцем масових поховань жертв політичних репресій. У післявоєнний період проведено розслідування, у ході якого були виявлені численні масові поховання. Ці події залишили вагомий слід в історії парку та міста загалом.

У роки Другої світової війни територія парку зазнала значних руйнувань. Після завершення бойових дій розпочалися роботи з відновлення та реконструкції паркової інфраструктури. У 1946–1947 роках був розроблений генеральний план повоєнної реконструкції території та проєкт літнього театру.

У 1960-х роках відбулося активне формування сучасного архітектурного образу парку. Саме в цей період споруджено головний вхідний ансамбль із декоративною аркою з боку площі Гагаріна, яка стала одним із композиційних символів міста. Архітектурне рішення арки вирізняється пластичною формою та виразним силуетом.

У 1969 році парк отримав статус центрального та став методичним центром для декількох областей. Подальший розвиток території супроводжувався розширенням мережі культурно-розважальних об’єктів, удосконаленням благоустрою та модернізацією інженерної інфраструктури.

У період економічних труднощів 1990-х років територія парку частково втратила належний рівень утримання, однак у наступні роки розпочалися роботи з оновлення рекреаційних об’єктів, ремонту атракціонів, благоустрою алей та створення нових функціональних зон. На території були відкриті нові об’єкти громадського обслуговування та спортивної інфраструктури, зокрема ковзанка критого типу.

Ландшафтна структура парку представлена поєднанням регулярних та лісових типів садово-паркових композицій. Значна частина озеленених територій сформована на базі природної діброви, яка частково збереглася до сучасного періоду. Найбільш цінними є ділянки з переважанням дуба звичайного, які формують характерний природний образ території.

Центральний міський парк Вінниці є пам’яткою садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення та важливим елементом історико-культурного середовища міста.

РОЗДІЛ 2. РОЗРАХУНКОВО-ПРОЕКТНІ РІШЕННЯ

2.1. Аналіз сучасного використання території парку

У сучасній містобудівній практиці рекреаційні території розглядаються не лише як озеленені простори для короткочасного відпочинку, а й як важливі елементи соціальної, культурної та екологічної інфраструктури міста. Підвищення інтересу до якісного дозвілля, активного відпочинку та перебування у природному середовищі зумовлює зростання ролі міських парків у повсякденному житті населення. Саме такі території забезпечують можливість відновлення фізичного й психоемоційного стану людини, зменшення впливу урбанізованого середовища та формування комфортного простору для спілкування, прогулянок і культурної активності.

Парк по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці виконує функції багатопрофільної рекреаційної території загальноміського значення. Його простір поєднує прогулянкові алеї, зелені насадження, водний об’єкт, спортивні споруди, атракціони, культурно-дозвіллєві будівлі та відкриті майданчики для проведення масових заходів. Така функціональна насиченість формує значний потенціал для організації різних форм відпочинку, проте одночасно потребує належного рівня благоустрою, інженерного забезпечення та просторової впорядкованості.

Особливістю парків культури і відпочинку є їх здатність поєднувати природне середовище з громадськими, просвітницькими, спортивними та розважальними функціями. На відміну від звичайних озеленених територій, парк такого типу повинен забезпечувати не лише прогулянковий відпочинок, а й організовану дозвіллєву діяльність для різних вікових груп населення. Відповідно, планувальна структура парку має бути зручною, безпечною, доступною для маломобільних груп населення та адаптованою до сучасних вимог використання міського громадського простору.

Історично парк формувався протягом тривалого періоду, а значна частина його просторової та архітектурної структури набула сучасних рис у середині XX століття. У зв’язку з цим частина будівель, споруд, алей, майданчиків і елементів благоустрою зберігає застарілі планувальні та конструктивні

рішення. На сучасному етапі це знижує якість використання території, ускладнює комфортне пересування відвідувачів і не повною мірою відповідає актуальним вимогам до міських рекреаційних просторів.

Проведений аналіз сучасного стану парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці свідчить про необхідність комплексної реконструкції та оновлення його функціонально-планувальної структури. Основні проблеми пов’язані з фізичним зношенням покриття алей і доріжок, незадовільним технічним станом окремих будівель та споруд, моральним старінням частини атракціонів і недостатньою якістю благоустрою окремих зон.

Головний та другорядні входи виконують репрезентативну функцію, оскільки саме через них формується перше враження від паркової території. Їхній сучасний стан потребує архітектурного та благоустроєвого оновлення з урахуванням загальної композиції парку, напрямків пішохідного руху та вимог безбар’єрного доступу.

Система алей і доріжок є основою внутрішньої планувальної організації парку. Близько 80 % покриття перебуває у незадовільному стані, що знижує комфорт пересування, погіршує експлуатаційні характеристики території та створює перешкоди для маломобільних відвідувачів. У межах реконструкції необхідно передбачити оновлення покриттів, впорядкування пішохідних маршрутів і забезпечення логічного зв’язку між основними функціональними зонами.

Окремої уваги потребує територія навколо Лебединого озера. Водний об’єкт має значний рекреаційний та композиційний потенціал, однак потребує оновлення, благоустрою прибережної зони та модернізації прилеглих просторів. Його реконструкція повинна бути спрямована на підвищення естетичної якості середовища, покращення умов відпочинку та збереження природного характеру цієї частини парку.

Будівлі концертного залу та літнього театру мають незадовільний технічний стан і не використовуються повною мірою за своїм функціональним призначенням. З огляду на їхню роль у культурно-дозвіллєвій структурі парку,

доцільним є передбачення реконструктивних заходів, спрямованих на відновлення експлуатаційної придатності, підвищення архітектурної виразності та адаптацію до сучасних форматів проведення заходів.

Кафе «Морозиво» перебуває у незадовільному технічному стані, не має визначеної історико-культурної цінності та підлягає знесенню. Звільнена територія може бути використана для формування якіснішого громадського простору або розміщення нових елементів обслуговування, що відповідатимуть загальній концепції реконструкції парку.

Фонтан, оновлений у 2014 році, зберігає функціональність і є важливим композиційним елементом центральної частини парку. Водночас площа навколо нього, яка використовується для загальноміських заходів і масових гулянь, має ознаки морального старіння та незадовільний стан покриття. Її оновлення повинно передбачати покращення пішохідного покриття, організацію зручного відкритого простору та створення умов для безпечного перебування значної кількості відвідувачів.

Планетарій має незадовільний зовнішній вигляд і потребує сучасного архітектурного оновлення. Збереження його функціонального призначення є доцільним за умови покращення фасадного рішення, благоустрою прилеглої території та забезпечення належного рівня доступності для відвідувачів.

Стадіон продовжує активно використовуватися для проведення спортивних заходів і приймає значну кількість відвідувачів. Бігові доріжки були оновлені у 2016 році, однак трибуни потребують реконструкції. Їх модернізація має враховувати вимоги безпеки, зручності користування, організації глядацьких місць та інтеграції спортивної зони в загальну структуру парку.

Зона атракціонів залишається однією з найбільш відвідуваних частин парку, проте значна частина її обладнання морально застаріла або перебуває у незадовільному стані. Окремі атракціони та павільйони не функціонують, а території під ними використовуються неефективно. У межах реконструкції доцільно передбачити демонтаж недіючих об’єктів, заміну застарілих

атракціонів сучасними та реконструкцію тих елементів, які мають задовільний фізичний стан і можуть бути адаптовані до подальшої експлуатації.

Таким чином, сучасне використання території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці характеризується значним рекреаційним потенціалом, однак наявний стан окремих функціональних зон, покриттів, будівель і споруд не забезпечує повною мірою якісного функціонування парку як сучасного міського простору відпочинку. Подальші проєктні рішення мають бути спрямовані на комплексне оновлення території, підвищення рівня благоустрою, покращення доступності, відновлення експлуатаційної придатності об’єктів та формування цілісної планувальної структури рекреаційного середовища.

2.2. Техніко-економічні показники існуючого стану парку

Для визначення особливостей сучасного використання території парку було проведено аналіз функціонального балансу земельної ділянки. Отримані техніко-економічні показники характеризують співвідношення озеленених територій, забудови та площ твердого покриття у межах існуючої планувальної структури.

Загальна площа території парку становить 37,596 га. Основну частину території займають озеленені простори, що формують природно-рекреаційний каркас об’єкта та забезпечують сприятливі мікрокліматичні умови. Значну частку також займають пішохідні покриття, площі громадського використання та забудова різного функціонального призначення.

Наявне співвідношення функціональних елементів території свідчить про сформований рекреаційний характер об’єкта, однак окремі ділянки потребують функціонального впорядкування, модернізації покриттів та оновлення просторової організації.

Таблиця 2.2 – Техніко-економічні показники існуючого стану парку

№ п/п	Найменування	Площа, га	% від загальної площі	Примітка
1	Загальна площа ділянки	37,596	100	
2	Площа покриття	7,771	20,67	
3	Площа забудови	4,267	11,35	
4	Площа озеленення	25,565	67,98	

2.3. Експлікація будівель та споруд існуючого стану

На території парку розташована значна кількість будівель, споруд та об’єктів громадського, культурного, спортивного і рекреаційного призначення. Їх функціональна структура формувалася протягом тривалого періоду та відображає багатофункціональний характер використання території.

Частина об’єктів зберегла своє функціональне призначення та продовжує активно використовуватися, проте окремі будівлі потребують реконструкції, технічного оновлення або адаптації до сучасних умов експлуатації. Існуюча система забудови формує основу функціонально-планувальної структури парку та визначає напрямки подальших проєктних рішень щодо реконструкції території.

Таблиця 2.3 – Експлікація будівель та споруд (існуючий стан)

Поз.	Найменування	Примітка
1	Ресторан «Першотравневий»	Існуючий
2	Будинок літнього театру	Існуючий
3	Атракціон «Оглядове колесо»	Існуючий
4	Атракціон	Існуючий
5	Будівля «Льодова арена»	Існуючий
6	Кафе «Морозиво»	Існуючий
7	Фонтан	Існуючий
8	Будівля стадіону	Існуючий
9	Спортивна школа №5	Існуючий
10	Майстерня атракціонів	Існуючий
11	Танцювальна зала	Існуючий
12	Планетарій	Існуючий
13	Скейт-містечко	Існуючий
14	Кіноконцертний зал «Райдуга»	Існуючий
15	Будинок садівника	Існуючий
16	Будівля туалету	Існуючий
17	Пам’ятник М. Горькому	Існуючий
18	Пам’ятник воїнам Афганцям	Існуючий
19	Пам’ятник загиблим міліціонерам	Існуючий

2.4. Експлікація майданчиків та функціональних зон

Планувальна структура території включає спортивні, рекреаційні та громадські простори різного функціонального призначення. Наявність спеціалізованих майданчиків забезпечує можливість організації активного та тихого відпочинку для різних вікових груп населення.

Функціональні зони парку формують цілісну систему громадського простору та забезпечують умови для проведення культурних, спортивних і рекреаційних заходів. Окремі майданчики потребують оновлення покриття, благоустрою та модернізації обладнання з урахуванням сучасних вимог до безпеки та комфортності використання.

Таблиця 2.4 – Експлікація майданчиків (існуючий стан)

Поз.	Найменування	Примітка
20	Стадіон	Існуючий
21	Майданчик для волейболу	Існуючий
22	Майданчик для баскетболу	Існуючий
23	Майданчик настільного тенісу	Існуючий
24	Майданчик для стоянки автомобілів	Існуючий
25	Тренажерний майданчик	Існуючий
26	Гастрольний майданчик	Існуючий
27	Майданчик для гри в шахи та шашки	Існуючий
28	Алея закоханих	Існуючий
29	Входи в парк	Існуючий

2.5. Функціональне зонування території парку

Функціональне зонування є одним із ключових етапів формування сучасної планувальної структури рекреаційної території, оскільки забезпечує впорядкування різних видів діяльності відвідувачів та створює умови для комфортного використання простору. Територія парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці має багатофункціональний характер і включає декілька

основних зон, кожна з яких виконує окрему рекреаційну, культурну, спортивну або господарську функцію.

У межах існуючої структури виділено такі функціональні зони: зона тихого відпочинку, культурно-розважальна зона, зона активного відпочинку, зона фізичної культури та спорту, а також господарська зона і зона паркування.

Найбільшу частину території займає зона тихого відпочинку, площа якої становить близько 50 % загальної території парку. Вона охоплює значну частину прогулянкових алей, озеленених просторів та ділянок із переважанням пейзажного типу планування. У межах цієї зони розташовані планетарій, кіноконцертний зал «Райдуга», шахово-шашковий клуб, окремі заклади громадського харчування, кіоски та виставкові майданчики.

Зона тихого відпочинку характеризується переважанням прогулянкових маршрутів, озеленених просторів, місць короткочасного відпочинку та елементів благоустрою. Саме тут зосереджені основні пішохідні зв’язки, які формують дорожньо-стежкову мережу парку та забезпечують доступ до окремих функціональних ділянок. Важливими елементами просторової організації цієї частини є лави, декоративне освітлення, квітники, деревно-чагарникові композиції та відкриті рекреаційні простори.

Зона фізичної культури та спорту займає 15,75 % території. Її функціональне призначення пов’язане з організацією спортивно-оздоровчої діяльності населення. Основним композиційним та функціональним елементом цієї частини є стадіон із спортивною ареною площею близько 1 га. Крім стадіону, у межах спортивної зони розташовані майданчики для волейболу, тенісу, бадмінтону та інші об’єкти активного дозвілля.

Культурно-розважальна зона займає 14,75 % території парку. До її складу входять фонтанна площа, літній театр, літня естрада, танцювальний майданчик, ресторан «Першотравневий», тимчасові торгові споруди, кафе та ярмаркові майданчики. Саме ця частина парку виконує функцію основного громадського простору для проведення масових заходів, святкувань, концертів, виставок та інших культурних подій.

У зимовий період територія культурно-розважальної зони використовується для проведення загальноміських святкових заходів, пов’язаних із новорічними та різдвяними святкуваннями. Просторова структура цієї частини парку дозволяє забезпечити одночасне перебування значної кількості відвідувачів.

Зона активного відпочинку займає 12,5 % території та представлена переважно атракціонами й об’єктами розважального призначення. Тут розташовані атракціони, льодовий клуб, заклади харчування, торгові павільйони та інші об’єкти дозвілля. Основною функцією цієї зони є організація активного сімейного відпочинку та розважальної діяльності для різних вікових груп населення.

Одним із найбільш виразних елементів цієї території є оглядове колесо, яке виступає композиційною домінантою та формує оглядові точки з панорамними видами на місто.

Господарська зона та зона паркування займають близько 7 % території парку. Вони розташовані у північно-західній частині території та включають службові приміщення, майданчики для технічного обладнання, господарський інвентар і транспортну інфраструктуру. Автомобільна стоянка має виїзд на вулицю Магістратську та забезпечує доступ відвідувачів до території парку.

З боку північно-західної частини території організовано другорядний вхід до парку. Крім нього, функціонують ще чотири основних та чотири другорядних входи, що забезпечують рівномірний розподіл пішохідних потоків та зручний доступ до різних функціональних зон.

Транспортно-пішохідна структура парку сформована системою алей, доріжок та прогулянкових маршрутів різного функціонального значення. Ширина основних алей становить 15 м, другорядних — 4–5 м, додаткових пішохідних доріжок — 3 м. Така структура забезпечує зручність пересування територією та формує основні композиційні осі парку.

На території наявні як штучні, так і природні водні об’єкти. До штучних належить декоративний фонтан, розташований на центральній площі. Він

виконаний у вигляді круглої залізобетонної чаші діаметром 20 м із гранітним облицюванням. У центральній частині фонтану встановлено систему водяних насадок та підводного освітлення. Висота струменів становить 4,5 м, 2,5 м та 1,6 м відповідно. Система кольорового підсвічування забезпечує зміну світлової композиції у вечірній час.

Природний водний об’єкт розташований поблизу головного входу до парку та виконує важливу ландшафтно-композиційну функцію. Водойми формують сприятливий мікроклімат і підвищують естетичну виразність території.

Малі архітектурні форми представлені лавами, урнами, декоративними світильниками, скульптурними композиціями та іншими елементами благоустрою, що забезпечують комфортне використання рекреаційного простору.

У структурі озеленення переважають лісовий та регулярний типи садово-паркових ландшафтів. Лісовий тип займає понад 50 % озелененої площі та сформований переважно на основі природної діброви. Регулярний тип охоплює близько 30 % території та найбільш виразно представлений у центральній частині парку біля головних алей і фонтанної площі.

Планувальна структура парку сформована у змішаному стилі з переважанням пейзажної композиції. Регулярні прийоми планування застосовані переважно у центральній частині та вздовж основних композиційних осей, тоді як південна частина парку має більш вільне пейзажне вирішення із плавними обрисами доріжок і стежок.

Основними формами використання рослинності є масиви, куртини, групові посадки, солітери, бордюри та вертикальне озеленення. Найбільшу частину південної території займають деревно-чагарникові масиви, сформовані дубом звичайним, каштаном, ясенем, липою та горіхом грецьким. Окремі композиційні акценти створюють солітерні дерева, зокрема дуб звичайний і клен віяловий.

2.6. Моделювання ландшафтно-архітектурної та просторової структури парку

Формування сучасної ландшафтно-архітектурної структури парку є багатокомпонентним процесом, що передбачає поетапне дослідження природних, функціональних та композиційних особливостей території. Проєктування садово-паркових об’єктів базується на комплексному аналізі взаємозв’язків між природним середовищем, архітектурними елементами та рекреаційними потребами населення.

Процес формування садово-паркового об’єкта включає декілька основних етапів: збір вихідної інформації, аналіз чинників впливу, композиційне дослідження території та побудову моделей просторової організації. У ході дослідження враховуються містобудівні, ландшафтно-кліматичні, історико-культурні та архітектурно-композиційні особливості території.

Композиційний аналіз паркової території ґрунтується на визначенні її просторового каркасу та взаємозв’язків між основними функціональними елементами. Основними складовими дослідження є:

- аналіз ландшафтно-просторової структури;
- аналіз функціонального каркасу території;
- дослідження візуально-просторових зв’язків;
- архітектурно-композиційний аналіз.

На кожному етапі територія розглядається як єдина система, елементи якої перебувають у взаємозалежності та формують цілісне рекреаційне середовище.

Для ландшафтно-просторового та архітектурно-композиційного формування території найбільш доцільним є використання методу моделювання. Його основним завданням є визначення оптимальної просторової структури парку шляхом гармонійного поєднання природних і антропогенних компонентів.

На основі проведеного аналізу була сформована морфологічна модель планувальної структури парку, яка включає:

- схему аналізу ландшафтної структури;

- схему функціонального зонування;
- схему візуально-просторових зв’язків;
- схему архітектурно-композиційного аналізу.

Структура моделі охоплює природні та антропогенні компоненти території, функціональні зони, систему композиційних акцентів і візуальних взаємозв’язків.

Для оцінки Центрального міського парку було проведено детальне вивчення його архітектурно-планувальної структури, функціонального зонування та особливостей просторової організації. Значна увага приділялася оцінці естетичних характеристик ландшафтних композицій, оскільки саме вони визначають художню цінність парку як об’єкта садово-паркового мистецтва.

Парк розташований на правобережній частині міста Вінниці між вулицями Соборною, Магістратською та Хмельницьким шосе. Територія має переважно рівнинний рельєф із незначними перепадами висот і характеризується складною конфігурацією плану.

Відповідно до функціонально-планувальної структури парк включає центральне композиційне ядро, зони активного та тихого відпочинку, культурно-масову і спортивну зони, а також прогулянкові природні території.

Просторова структура парку формується системою алей, які виступають основними композиційними осями. Вони з’єднують входи до парку з головними функціональними зонами та утворюють у місцях перетину відкриті площі й композиційні вузли.

Основний прогулянковий маршрут проходить від центрального входу до фонтанної площі, яка є композиційним центром території. Від цієї площі алеї розходяться у різних напрямках, забезпечуючи зв’язок між окремими функціональними зонами.

Для центральної частини характерне поєднання регулярних та геометризованих елементів планування, тоді як периферійні території мають більш виражений пейзажний характер. У південній частині парку переважають

вільні обриси доріжок, природні композиції та масиви зелених насаджень, що створюють умови для спокійного рекреаційного відпочинку.

Система дорожньо-стежкової мережі забезпечує комфортне пересування територією та формує зручні пішохідні зв'язки між функціональними зонами. Окрім основних алей, на території сформувалася мережа стихійних доріжок, що відповідають реальним напрямкам руху відвідувачів та особливостям рельєфу.

Для оцінки просторово-композиційної структури важливим є співвідношення відкритих, напіввідкритих та закритих типів ландшафту. Таке співвідношення визначає характер просторового сприйняття території та рівень композиційної виразності середовища.

Проведена естетична оцінка паркових ландшафтів дозволила визначити рівень художньої цінності окремих ділянок. За результатами дослідження територія парку характеризується наявністю живописних, маложивописних та окремих неживописних фрагментів. Загальна оцінка свідчить про необхідність удосконалення ландшафтно-планувальної структури, оновлення функціонального зонування та покращення просторової організації окремих ділянок.

У результаті проведеного дослідження сформовано морфологічну модель розвитку садово-паркової території, яка визначає основні напрямки реконструкції, удосконалення функціональної структури та подальшого розвитку рекреаційного середовища парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.

2.7. Обґрунтування прийнятих проєктних рішень

У межах розроблення проєктних пропозицій для реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці було опрацьовано три варіанти планувальної організації. Кожен із них розглядався з позиції збереження історично сформованої структури парку, підвищення функціональної зручності, покращення ландшафтної виразності та забезпечення сучасних вимог до рекреаційного середовища.

За результатами аналізу найбільш доцільним визначено варіант №1. Його перевага полягає у збереженні історичної основи парку без радикальної зміни його планувального каркасу. Такий підхід є обґрунтованим, оскільки територія має сформовану просторову структуру, сталу систему алей, культурно-рекреаційні об’єкти та історичну пам’ять, яку необхідно враховувати під час реконструкції.

Основним завданням прийнятого варіанта є не повна зміна існуючого середовища, а його впорядкування, оновлення та функціональне розмежування. У проєктній концепції передбачено чіткіше виділення основних зон: розважальної, спортивно-видовищної, меморіальної, зони атракціонів, господарської зони та зони обслуговування. Такий поділ дозволяє зменшити функціональні конфлікти між різними видами відпочинку та забезпечити логічну організацію потоків відвідувачів.

Концептуальною основою проєктного рішення є використання образів природних стихій — води, землі та вітру. Такий прийом спрямований на посилення художньої виразності території та формування впізнаваної ландшафтної ідеї. Стихія води розкривається через квіткову композицію у вигляді умовної річки, що простягається від алеї закоханих і стадіону до озера з лебедями. Для цієї композиції передбачено переважання рослин із синім забарвленням квітів, що підкреслює асоціативний зв’язок із водним середовищем.

Образ вітру відображено через просторові й тематичні елементи, пов’язані з повітрям та рухом: дирижабль, повітряну кулю, планетарій. Такі елементи формують додаткові композиційні акценти та розширюють змістове наповнення паркових зон. Центральний фонтан зберігається як історично сформована й композиційно важлива домінанта парку. Його роль посилюється за рахунок колонади, яка за характером перегукується з архітектурним образом входу до парку з боку вулиці Театральної.

Поруч із фонтаном передбачено формування регулярного саду французького типу. Його композиція ґрунтується на геометрично

впорядкованих зелених колах із вічнозелених стрижених рослин. Це рішення підсилює урочистий характер центральної частини парку та створює виразний контраст із пейзажними ділянками тихого відпочинку.

Меморіальна зона, що формується біля входу до парку з боку Книжки, отримує стримане світлове рішення. Передбачені декоративні світильники у трав'яному покритті у вечірній час створюють ефект свічок, підкреслюючи меморіальний характер цієї частини території. Такий підхід дозволяє уникнути надмірної декоративності та зберегти відповідну емоційну тональність простору.

У проєктній концепції також передбачено організацію внутрішнього рекреаційного транспорту у вигляді трамвая або електропоїзда, який має проходити територією парку до водонапірної башти у сквері Козицького. Для реалізації цього рішення частина вулиці М. Грушевського від вулиці Театральної до вулиці архітектора Артинова передбачається як пішохідна. Запропонований електротранспорт має працювати без традиційної колійної інфраструктури та з мінімальним шумовим впливом на паркове середовище.

Оглядове колесо пропонується перенести на ділянку між стадіоном і ковзанкою. Таке рішення зумовлене особливостями рельєфу: вища позначка території дозволяє підсилити оглядову функцію атракціону та розширити панорамне сприйняття міського середовища. Підземне розміщення туалетів дає змогу зменшити візуальне навантаження на парковий простір і зберегти цілісність ландшафтної композиції.

Для покращення пішохідних зв'язків передбачено облаштування переходу від універмагу до озера у вигляді містка над дорогою. Це рішення спрямоване на підвищення безпеки пересування відвідувачів та формування зручного зв'язку між прилеглими міськими просторами і територією парку. Автомобільну стоянку передбачено розмістити на території існуючої господарської зони поблизу майданчика для луна-парків, що дозволяє локалізувати транспортне навантаження в периферійній частині парку.

Система озеленення розробляється відповідно до прийнятих архітектурно-планувальних рішень. Під час формування проєктних пропозицій враховано ґрунтово-кліматичні умови, рельєф, експозицію схилів, існуючі зелені насадження та загальну ландшафтну структуру території. Особлива увага приділяється збереженню цінних насаджень і поліпшенню їхнього санітарного та декоративного стану.

Під час обстеження встановлено, що окремі ділянки озеленення були сформовані відповідно до попереднього дендрологічного задуму, однак не всі деревно-чагарникові композиції були реалізовані повністю. У проєкті передбачається завершення таких композицій згідно з раніше прийнятими планувальними рішеннями. Це дозволяє забезпечити цілісність ландшафтної структури та узгодити нові посадки з існуючим просторовим каркасом парку.

Проєктне озеленення передбачає створення куртин, декоративних груп дерев і чагарників, газонів та квітників. Нові посадки розміщуються як на відкритих ділянках — галявинах і прогалинах, так і серед існуючих насаджень шляхом підсадки цінних деревно-чагарникових порід. Такий підхід дозволяє одночасно зберегти сформовану зелену основу парку та надати окремим ділянкам більш завершеного композиційного вигляду.

Паркові зони формуються як окремі, але взаємопов’язані ландшафтні композиції, що поєднуються з наявним природним середовищем. Галявини обрамлюються прогулянковими доріжками, групами декоративних дерев і чагарників, що забезпечує плавний перехід між відкритими та напіввідкритими просторами.

У межах кожної ландшафтно-функціональної частини передбачено посилення художньої виразності пейзажів, домінант, акцентів, оглядових майданчиків і малих архітектурних форм. Їх розміщення уточнюється відповідно до напрямків основних маршрутів та особливостей візуального сприйняття території.

Існуючі відкриті й напіввідкриті ландшафти підкреслюються підсадкою декоративних чагарників різної висоти, форми та періоду цвітіння. Рослинні

групи використовуються для обрамлення просторів, створення глибини перспективи та покращення візуального сприйняття паркових ділянок.

Асортимент рослин підібрано з урахуванням сезонної мінливості декоративних якостей. У різні фенологічні фази композиція озеленення має зберігати виразність та цілісність. Основою підбору рослин є екологічний, систематичний і фізіономічний принципи формування рослинних композицій.

Окремою складовою проєктного рішення є дитячий майданчик. У цій зоні передбачається облаштування спортивно-ігрового простору для дітей із розміщенням ігрових та фізкультурних комплексів. Майданчик призначений для організації дозвілля дітей дошкільного та старшого віку.

Дитячий майданчик розташовується поблизу центральної частини парку та відокремлюється від транспортних шляхів і потенційно небезпечних ділянок. Його планувальна організація має забезпечувати безпечне перебування дітей, зручний нагляд з боку дорослих та комфортне використання ігрового обладнання.

Ігрове обладнання добирається відповідно до вікових, фізичних і просторових потреб дітей. Конструкції мають сприяти руховій активності, розвитку координації, соціальній взаємодії та змістовному дозвіллю. Матеріали обладнання повинні відповідати вимогам безпечності, довговічності та експлуатаційної надійності згідно з чинними нормативними вимогами України.

2.8. Експлікація будівель та споруд проєктного рішення

Проєкт реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці передбачає збереження найбільш цінних та функціонально необхідних об’єктів із одночасним впровадженням нових елементів громадського, культурного та рекреаційного призначення.

Прийняті проєктні рішення спрямовані на оновлення архітектурного середовища парку, підвищення рівня благоустрою та розширення функціонального наповнення території. Частина існуючих споруд зберігається та підлягає реконструкції, тоді як окремі об’єкти пропонуються до нового

будівництва відповідно до сучасних вимог організації громадських рекреаційних просторів.

У проєкті передбачено створення нових культурно-дозвіллєвих, спортивних та ландшафтно-декоративних елементів, що сприятимуть активізації використання території та формуванню сучасного архітектурно-просторового образу парку.

Таблиця 2.8 – Експлікація будівель та споруд (проєктний стан)

Поз.	Найменування	Примітка
1	Ресторан «Першотравневий»	Існуючий
2	Будинок літнього театру	Існуючий
3	Атракціон «Оглядове колесо»	Проєкт
4	Атракціони	Існуючий, проєкт
5	Будівля «Льодова арена»	Існуючий
6	Будівля туалету	Проєкт
7	Каскадний фонтан	Проєкт
8	Будівля стадіону	Існуючий
9	Кінотеатр	Проєкт
10	Спортивна школа №5	Проєкт
11	Критий басейн спортивної школи №5	Проєкт
12	Планетарій	Існуючий
13	Літній амфітеатр	Проєкт
14	Кафе	Проєкт
15	Альтанка	Проєкт
16	Концертний зал «Райдуга»	Існуючий
17	Ресторан «Білий лебідь»	Проєкт
18	Будинок садівника	Існуючий
19	Пам’ятник воїнам Афганцям	Існуючий
20	Пам’ятник загиблим міліціонерам	Існуючий
21	Пам’ятник М. Горькому	Існуючий

2.9. Експлікація майданчиків та функціональних зон проєктного стану

У межах реконструкції території парку передбачено оновлення існуючих та створення нових функціональних майданчиків для активного, спортивного та рекреаційного відпочинку населення. Формування сучасної системи відкритих просторів спрямоване на підвищення рівня комфортності середовища, урізноманітнення видів дозвілля та забезпечення потреб різних вікових груп населення.

Проєктом передбачено модернізацію спортивних зон, створення дитячих і тренувальних майданчиків, облаштування велосипедної інфраструктури, зон активного дозвілля та вдосконалення транспортного обслуговування території.

Особлива увага приділяється формуванню безпечного та доступного громадського простору із сучасним благоустроєм, зручними пішохідними зв’язками та якісним функціональним зонуванням.

Таблиця 2.9 – Експлікація майданчиків (проєктний стан)

Поз.	Найменування	Примітка
22	Стадіон	Існуючий
23	Майданчик для волейболу	Проєкт
24	Майданчик для баскетболу	Проєкт
25	Майданчик настільного тенісу	Проєкт
26	Майданчик для гри в шахи та шашки	Проєкт
27	Дитячий майданчик	Проєкт
28	Гастрольний майданчик	Проєкт
29	Вело-скейт містечко	Проєкт
30	Майданчик канатного містечка	Проєкт
31	Алея закоханих	Існуючий
32	Майданчик для стоянки автомобілів	Проєкт
33	Входи в парк	Існуючий

2.10. Техніко-економічні показники проєктного рішення

Техніко-економічні показники проєктного рішення відображають функціональний баланс території після реконструкції та благоустрою парку. Прийняті проєктні рішення спрямовані на підвищення рівня благоустрою території, розширення системи покриттів і функціональних майданчиків, а також формування сучасного рекреаційного середовища.

Площа покриттів збільшується за рахунок реконструкції дорожньо-стежкової мережі, облаштування нових майданчиків та громадських просторів. Одночасно зберігається значна частка озеленених територій, що забезпечує екологічну та рекреаційну цінність парку.

Таблиця 2.10 – Техніко-економічні показники проєктного рішення

№ п/п	Найменування	Площа, га	% від загальної площі	Примітка
1	Загальна площа ділянки	37,596	100	
2	Площа покриття	8,322	22,14	
3	Площа забудови	4,932	13,12	
4	Площа озеленення	24,342	64,74	

РОЗДІЛ 3. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ

3.1. Вертикальне планування території

Рельєф території є одним із головних природних чинників, що визначає особливості планувальної організації, забудови та благоустрою міського середовища. Саме характер поверхні значною мірою впливає на формування транспортно-пішохідної мережі, умови розміщення будівель і споруд, організацію водовідведення та загальну ефективність використання території.

Вертикальне планування території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці передбачає комплекс заходів, спрямованих на пристосування існуючого рельєфу до сучасних вимог благоустрою, рекреаційного використання та інженерного забезпечення території. Основним принципом проєктування є максимальне збереження природних особливостей рельєфу при забезпеченні нормативних умов експлуатації території.

Вертикальне планування здійснюється шляхом зміни та уточнення існуючих відміток поверхні з урахуванням планувальної структури парку, напрямків руху пішоходів, розміщення функціональних зон, організації поверхневого водовідведення та вимог безпечного пересування територією. Проєктні рішення забезпечують гармонійне поєднання природного рельєфу з елементами благоустрою та ландшафтної організації території.

У практиці містобудівного та ландшафтного проєктування застосовуються декілька основних методів вертикального планування:

- метод проєктних профілів;
- метод проєктних горизонталей;
- графоаналітичні методи.

У даному проєкті використано метод проєктних горизонталей, який передбачає відображення рельєфу у вигляді системи нових проєктних горизонталей. Такий метод дозволяє найбільш повно врахувати існуючі особливості території, забезпечити плавність переходів рельєфу та створити необхідні ухили для організації водовідведення.

Під час виконання вертикального планування були поставлені такі основні завдання:

- формування рельєфу, придатного для розміщення рекреаційних зон, майданчиків, алей та споруд;
- забезпечення нормативних поздовжніх і поперечних ухилів для пішохідних доріжок, проїздів і функціональних майданчиків;
- організація ефективного поверхневого водовідведення;
- мінімізація обсягів земляних робіт;
- раціональне використання ґрунтових мас;
- збереження природного рельєфу та існуючих зелених насаджень.

Вихідною основою для розроблення вертикального планування слугував опорний план території з нанесеними існуючими горизонталями через 1 м. Проєктні рішення приймалися з урахуванням існуючої забудови, дорожньо-стежкової мережі, інженерного благоустрою та сформованих ландшафтних композицій.

Особливу увагу приділено мінімальному втручанню у природний рельєф території. Такий підхід дозволяє зберегти природний характер паркових ландшафтів, зменшити обсяги земляних робіт та уникнути порушення існуючого ґрунтово-рослинного покриву. Водночас проєктні відмітки забезпечують нормативні умови пересування та безпечної експлуатації території.

Додаткові вимоги ставляться до вертикального планування озеленених ділянок. При формуванні рельєфу враховуються умови росту деревно-чагарникових насаджень, необхідність збереження гумусового шару ґрунту та запобігання ерозійним процесам. Організація рельєфу забезпечує належне відведення атмосферних опадів і талих вод без утворення застійних ділянок та розмиву поверхні.

Одним із важливих елементів інженерної підготовки території є організація дощового водовідведення. У містобудівній практиці застосовуються відкриті, закриті та змішані системи водовідведення.

Відкрита система передбачає відведення поверхневих вод за допомогою лотків, канав, кюветів і відкритих каналів. Закрита система ґрунтується на

використанні підземної мережі трубопроводів та водоприймальних колодязів. Змішана система поєднує елементи відкритого та закритого водовідведення і є найбільш поширеною у міських умовах.

Для території парку прийнято змішану систему відведення поверхневих вод. Таке рішення дозволяє ефективно організувати водовідведення з урахуванням складної функціональної структури території, існуючого рельєфу та природного характеру паркових ландшафтів.

Прокладання дощових колекторів передбачено вздовж проєктованої дорожньо-стежкової мережі та внутрішніх проїздів. Основою для розроблення схеми дощової каналізації є проєкт вертикального планування території. У межах окремих басейнів стоку, які формуються рельєфом та вододільними лініями, передбачаються самостійні системи водовідведення з визначенням місць випусків і трасуванням головних колекторів.

У місцях значного перепаду проєктних відміток, зокрема при різниці висот понад 2 м, передбачається влаштування підпірних стінок або формування насипних укосів. Такі рішення спрямовані на забезпечення стійкості рельєфу, запобігання ерозійним процесам та створення безпечних умов експлуатації території.

Прийняті рішення вертикального планування забезпечують комплексне пристосування території парку до сучасних вимог благоустрою, створюють умови для ефективного функціонування рекреаційних зон та сприяють збереженню природно-ландшафтного характеру території.

РОЗДІЛ 4. ІНЖЕНЕРНИЙ БЛАГОУСТРІЙ ТЕРИТОРІЇ

4.1. Генеральний план парку

Територія проєктування розташована у м. Вінниці та належить до сформованої міської рекреаційної системи. Кліматичні умови району враховуються під час розроблення рішень з благоустрою, озеленення, вибору покриттів, організації водовідведення та експлуатації відкритих просторів упродовж року. Розрахункові природно-кліматичні параметри приймаються відповідно до чинних будівельних норм України щодо кліматології, навантажень і впливів.

За інженерно-геологічними умовами основою для фундаментів приймаються піски дрібні жовто-сірого кольору з розрахунковими характеристиками: щільність 1,65 гс/см³, зчеплення 0,02 кгс/см², кут внутрішнього тертя 32°, модуль деформації 220 кгс/см². Ґрунтові води виявлені на глибині 5,7–6,1 м, сезонне коливання їх рівня становить 1,0 м. Глибина промерзання ґрунту приймається 1,0 м.

У разі виявлення під час виконання робіт ґрунтів з характеристиками, що відрізняються від прийнятих у проєктних рішеннях, необхідне коригування відповідних конструктивних та інженерних рішень. Це має забезпечити надійність основ, стійкість елементів благоустрою та безпечну експлуатацію території.

Парк по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці не є елементом житлового кварталу, а функціонує як самостійна рекреаційна територія загальноміського значення. Таке містобудівне положення визначає подвійний характер його використання: з одного боку, територія призначена для різних форм відпочинку населення, з іншого — через неї проходять транзитні пішохідні потоки, пов’язані з прилеглими міськими просторами.

Проєкт реконструкції та благоустрою парку розробляється з урахуванням чинних архітектурно-містобудівних вимог, положень ДБН Б.2.2-12:2019 щодо планування і забудови територій, а також чинних нормативних документів у сфері благоустрою, доступності, безпеки та інженерного забезпечення. Рішення генерального плану мають забезпечити функціональну цілісність території,

збереження цінних зелених насаджень і формування комфортного громадського простору.

Генеральний план виконується на основі топографічної зйомки масштабу 1:500 із нанесенням меж ділянки, червоних ліній, суміжних землекористувачів, існуючих будівель, споруд, інженерних мереж та елементів благоустрою. Така основа дозволяє узгодити проєктні рішення з фактичним станом території та забезпечити точність розміщення нових об’єктів.

Розроблення генерального плану благоустрою та озеленення виконується з урахуванням функціонального призначення парку, фактичного стану зелених насаджень, особливостей ландшафту та існуючої дорожньо-стежкової мережі. У межах проєкту передбачається реконструкція існуючих паркових доріжок і влаштування нових пішохідних зв’язків із використанням сучасних довговічних матеріалів, придатних для інтенсивної експлуатації.

Уздовж основних маршрутів передбачається розміщення малих архітектурних форм: паркових лав, огорож, пергол, трельяжів, декоративних елементів, альпійських гірок та інших засобів ландшафтного оформлення. Їх розташування має відповідати загальній композиції парку, напрямкам руху відвідувачів і характеру окремих функціональних зон.

Важливою складовою благоустрою є архітектурне освітлення. Воно використовується для підвищення безпеки пересування у вечірній час, акцентування входів, основних алей, площ, меморіальних зон і ландшафтних композицій. Освітлення має бути функціональним, енергоефективним і композиційно узгодженим із парковим середовищем.

Озеленення території передбачає максимальне збереження цінних існуючих насаджень, видалення аварійних, хворих і малоцінних дерев, посадку крупномірних дерев, декоративних чагарників, створення квітників, газонів і квітково-декоративних композицій. Біля входів до парку доцільно формувати акцентні рослинні групи із застосуванням солітерів, хвойних рослин і декоративно-квітучих видів.

Додаткові посадки дерев передбачаються групами, масивами та окремими композиційними елементами. Чагарники використовуються у групах і живоплотах, перевага надається декоративним та гарноквітучим видам. Окремі композиції формуються з вічнозелених дерев і кущів, що забезпечує збереження декоративності території впродовж усього року.

Проєктом також передбачається відновлення газонів, благоустрій спортивних і рекреаційних майданчиків, упорядкування відкритих просторів та створення умов для різних видів відпочинку.

Для врахування потреб маломобільних груп населення передбачається влаштування пандусів, зручних сходів, додаткових поручнів, відповідного покриття, посиленого освітлення та інших елементів безбар'єрного середовища. Рішення мають забезпечувати доступність основних маршрутів, входів, майданчиків і об'єктів громадського обслуговування.

Дорожньо-транспортні рішення передбачають розміщення гостьової автостоянки поза основною парковою зоною, формування раціональної транспортно-пішохідної схеми та забезпечення зручних зв'язків із прилеглими житловими масивами, громадськими об'єктами, торговими центрами й зупинками громадського транспорту. Для проїздів, під'їздів і майданчиків передбачається тверде покриття, що відповідає умовам експлуатації.

Заїзд на територію організовується з урахуванням безпеки руху, існуючої вулично-дорожньої мережі та вимог чинних нормативних документів. Протипожежні заходи забезпечуються відповідно до чинних будівельних норм України щодо пожежної безпеки, проєктування, будівництва та експлуатації об'єктів громадського призначення.

4.2. Споруди та малі архітектурні форми

Малі архітектурні форми є важливою складовою інженерного благоустрою парку, оскільки вони забезпечують зручність перебування відвідувачів, формують естетичне сприйняття середовища та підсилюють функціональну організацію окремих зон. До таких елементів належать альтанки, лави,

декоративні світильники, дитяче ігрове обладнання, огорожі, альпійські гірки, рокарії та інші елементи ландшафтного оформлення.

Для кращого візуального сприйняття зелених насаджень у межах парку передбачається застосування легких прозорих конструкцій із металу. Такі рішення не перевантажують простір, зберігають відкритість огляду та поєднуються з природним характером паркових композицій.

Дитячі ігрові майданчики обладнуються сучасними ігровими комплексами, виготовленими з безпечних матеріалів. Конструкції мають відповідати чинним вимогам безпеки, бути стійкими до атмосферних впливів, зручними в експлуатації та придатними для використання дітьми різних вікових груп. Основними матеріалами для обладнання приймаються дерево, метал і сертифіковані полімерні елементи.

Огорожі навколо дитячих майданчиків передбачаються з деревини листяних порід із захисним покриттям. Їх функція полягає у відокремленні ігрової території від транзитних потоків і підвищенні безпеки перебування дітей. Огорожа господарської зони виконується з дерев'яних секцій, цегляних стовпів і бутового цоколю по бетонній основі.

Паркові лави передбачаються зі спинками. Каркас лав виконується з металевої прямокутної труби, сидіння — з деревини листяних порід. Металеві елементи фарбуються захисними покриттями, деревина обробляється лаком для підвищення довговічності та стійкості до атмосферних впливів.

Рокарій формується з каменів природної форми, багаторічних і однорічних рослин, низькорослих хвойних або листяних дерев і чагарників, декоративних злаків і квіткових культур. Композиція розміщується на штучно сформованому мікрорельєфі, що дозволяє створити виразний ландшафтний акцент.

Сад безперервного цвітіння передбачається як дендрологічно-квіткова композиція з рослин, декоративність яких чергується протягом року. Естетичний ефект забезпечується завдяки послідовній зміні фенологічних фаз: цвітіння, зміни забарвлення листя та плодоношення. Такий сад розміщується у центральному планувальному вузлі парку.

Декоративне влаштування для посадки квітів застосовується для виділення квіткових композицій у парковому середовищі. Воно виконується у вигляді ряду каменів природної форми, укладених і закріплених на бетонній основі. Розміри таких елементів визначаються відповідно до композиційного вирішення конкретного планувального вузла.

Декоративне облаштування навколо дерев використовується для захисту існуючих дерев від пошкодження у місцях інтенсивного пішохідного руху. Таке рішення відокремлює пристовбурову зону від покриття алей і сприяє збереженню умов для нормального розвитку кореневої системи.

4.3. Озеленення території

Проєкт озеленення території парку розробляється з урахуванням існуючих зелених насаджень, архітектурно-планувальної структури, функціонального зонування та ландшафтних особливостей території. Основу озеленення становлять деревні масиви, які займають значну частину площі парку та формують його природно-рекреаційний каркас.

Існуючі насадження представлені переважно масивами дерев, рівномірно розташованими в межах території. Відкриті та напіввідкриті ділянки займають близько 38 % площі озеленення. Зімкнутість крон у масивах становить 0,9–1,0, або 110–120 дерев на 1 га, що перевищує рекомендовані показники для насаджень такого віку. У зв’язку з цим передбачається проведення рубок догляду в межах 10–20 % відповідно до фактичного стану насаджень.

У складі деревостану переважають листяні породи: дуб червоний, клен гостролистий, клен сріблястий, каштан кінський, липа дрібнолиста, горобина та інші види. Хвойні породи представлені меншою мірою, зокрема ялиною колючою, ялівцем козацьким, ялівцем віргінським і туєю західною. Кількість гарноквітучих чагарників є недостатньою для формування виразних сезонних композицій.

Під час обстеження виявлено пошкоджені, сухостійні та пригнічені дерева. Окремі екземпляри потребують видалення в межах санітарних заходів, а

частина насаджень — прорідження для покращення світлового режиму, розвитку крон і загального стану деревостану.

Проєкт озеленення передбачає виконання рубок догляду та санітарних рубок у деревних масивах. Такі заходи мають бути підтверджені відповідними актами обстеження зелених насаджень. Метою робіт є покращення просторової структури насаджень, видалення аварійних і сухостійних дерев, а також створення сприятливіших умов для розвитку цінних порід.

Асортимент рослин спрямований на збагачення існуючих насаджень хвойними, декоративно-листяними та гарноквітучими видами. Доцільним є використання ялини колючої, модрини європейської, ялівців, туї, форзиції, айви Маулея, таволги Ван-Гутта, бузку, керрії, вейгели, чубушника, дейції, таволги Бумальда, таволги верболистої та гортензії деревовидної.

Серед листяних дерев передбачається використання берези, ліщини ведмежої, тополі пірамідальної, сливи пурпуроволистої та верби білої. Декоративно-листяні чагарники, зокрема барбарис пурпуроволистий і таволга японська «Золоте полум’я», застосовуються для створення кольорових акцентів у композиціях.

Декоративні паркові композиції доповнюються багаторічниками, період цвітіння яких охоплює весняно-осінній сезон. Такий підбір рослин забезпечує тривалу декоративність території та підтримує естетичну виразність окремих зон у різні пори року.

Відповідно до архітектурно-планувального рішення озеленення передбачається насамперед у місцях відпочинку, поблизу дитячих майданчиків і в центральній частині парку, де зосереджені найбільш виразні зелені композиції. Альтанки декоруються виткими рослинами, зокрема виноградом дівочим.

Для тематичних вузлів парку використовуються декоративні чагарники та багаторічники. Входи до парку акцентуються хвойними рослинами й квітковими композиціями. Після проведення рубок догляду очікується

покращення інсоляційного режиму, що сприятиме розвитку дерев, чагарників і газонного покриття.

Влаштування та догляд за газонами

Відновлення існуючих газонів і створення нових передбачає комплекс підготовчих, посівних та експлуатаційних заходів. Насіння газонних трав добирається відповідно до функціонального призначення ділянки: для партерних, спортивних, тіньовитривалих, посухостійких або швидкорослих газонів. Посів є економічно доцільним способом формування газонного покриття, однак потребує якісного насіння та належного догляду.

Перед посівом необхідно підготувати ділянку: забезпечити дренаж, очистити поверхню від сміття, каміння, бур'янів і залишків старого дерну, розпушити ґрунт, вирівняти поверхню та ущільнити її котком. На перезволожених ділянках передбачається дренувальний шар із дрібного піску, а на важких глинистих ґрунтах — внесення піску для покращення структури верхнього шару.

Добрива вносяться з розрахунку 40–50 г повного добрива на 1 м² на глибину близько 5 см. Не допускається використання свіжого гною або неякісного компосту, що може містити насіння бур'янів.

Посів газону доцільно виконувати у квітні–травні або в інші періоди з достатнім зволоженням ґрунту. Норма висіву становить 30–50 г насіння на 1 м², а для ремонту пошкоджених ділянок — 20 г на 1 м². Посів виконується рівномірно у двох напрямках — уздовж і впоперек ділянки. Після висівання насіння поверхню злегка загортають ґрунтом або піском, ущільнюють котком і поливають дрібнодисперсним способом.

Полив після посіву здійснюється обережно, без утворення калюж. До появи сходів ґрунт підтримується у вологому стані. Першу стрижку проводять після досягнення травостоєм висоти 6–8 см. Не допускається скошування більше третини довжини рослини за один раз.

Регулярна стрижка газону виконується з періодичністю один раз на 4–7 днів залежно від інтенсивності росту трави. Рекомендована висота зрізу

становить 3 см для спортивних газонів і 2,5 см для дернових газонних трав. У тіні висоту зрізу доцільно збільшувати до 5–6 см, у посушливий період — залишати вищий травостій.

Полив газону проводиться рідше, але рясніше: орієнтовно один раз на 1–1,5 тижня у прохолодну погоду та до двох разів на тиждень у спекотний період. Після поливу ґрунт має бути зволожений на глибину 10–15 см. Надмірно часте поверхневе зволоження не допускається, оскільки воно сприяє розвитку поверхневої кореневої системи та появі моху.

Підживлення газону виконується навесні добривами з переважанням азоту, восени — фосфорно-калійними добривами. Після внесення добрив газон необхідно полити. Щорічно восени або під час ремонту газону проводиться мульчування просіяною сумішшю піску, торфу або садової землі шаром близько 0,5 см.

Бур’яни видаляються механічним способом або за допомогою дозволених гербіцидів. Поява моху свідчить про несприятливий стан ґрунту, надмірне зволоження, недостатню аерацію або підвищену кислотність. Ремонт пошкоджених ділянок проводиться навесні або на початку осені шляхом підсіву травосуміші, розпушування ґрунту, внесення добрив, присипання піщано-ґрунтовою сумішшю та регулярного поливу.

Після зимового періоду з газону необхідно прибрати опале листя, хвою, суху траву та інші залишки рослинності. Це забезпечує кращу аерацію травостою та сприяє швидшому відновленню газонного покриття.

Агротехнічні заходи

Посадковий матеріал для озеленення повинен надходити зі спеціалізованих розсадників або профільних постачальників із відповідною специфікацією. Якість саджанців має відповідати вимогам до декоративних деревних і чагарникових рослин, що використовуються у міському озелененні.

Ями для висадження дерев із грудкою ґрунту передбачаються глибиною не менше 0,9 м. Для чагарників приймаються посадкові ями глибиною 0,5 м і діаметром 0,5 м. Підготовку посадкових місць виконують після очищення

території від будівельного сміття, розмітки ділянки та завезення рослинного ґрунту. Посадкові ями готуються за 5–7 днів до висаджування рослин.

Роботи з озеленення виконуються навесні після розмерзання ґрунту до розпускання бруньок або восени з початку масового листопаду до настання морозів. Упаковку грудки ґрунту при посадці знімають лише після остаточного встановлення рослини в ямі.

Полив виконується відразу після посадки та повторно через 2–3 доби. Упродовж сезону рослини необхідно поливати не менше 5–7 разів із розрахунку 50 л на одне дерево та 10 л на один чагарник. Для збереження оптимальної вологості ґрунту пристовбурові ділянки слід 4–5 разів за сезон прополювати та розпушувати на глибину 10 см.

Протягом вегетаційного періоду для дерев і чагарників передбачається 2–3 підживлення органо-мінеральними сумішами. Органічні препарати застосовуються відповідно до інструкції, мінеральні добрива вносяться у травні–липні у співвідношенні N:P:K — 20:10:15 %. Для кращого засвоєння мінеральні добрива доцільно вносити у рідкому вигляді.

Підготовка ґрунту під газон передбачає створення рівної поверхні з однаковою щільністю шару. Обробіток ґрунту виконується боронами або культиваторами за 3–4 тижні до висіву насіння.

На території парку передбачається проведення рубок догляду, санітарних рубок і видалення підросту. Рубки догляду спрямовані на видалення дерев, що відстали у рості, і покращення просторового розміщення насаджень. Санітарні рубки проводяться для поліпшення санітарного стану деревостану шляхом видалення сухостою та бурелому.

Рубки догляду та санітарні рубки передбачаються в межах 1,5–3 % від загальної кількості дерев. На окремих ділянках, зайнятих плодовими насадженнями, передбачається часткова вирубка з подальшою посадкою цінних деревних і чагарникових порід. Планові рубки охоплюють території, безпосередньо пов’язані з реконструкцією парку.

4.4. Інженерні мережі території

Дощова каналізація

Інженерне забезпечення території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці передбачає організацію відведення поверхневих вод із урахуванням рельєфу, існуючої дорожньо-стежкової мережі, проєктних покриттів та функціонального зонування території. Основним завданням є запобігання застою дощових і талих вод на пішохідних маршрутах, майданчиках, рекреаційних ділянках та в понижених частинах рельєфу.

Поверхневий стік формується переважно під час інтенсивних атмосферних опадів і танення снігу. За відсутності організованого водовідведення вода може накопичуватися у локальних пониженнях рельєфу, що призводить до перезволоження ґрунту, погіршення санітарного стану території, руйнування покриттів, заболочування окремих ділянок і зниження рекреаційної придатності парку.

У межах реконструкції передбачається влаштування мережі пішохідних доріжок із твердим покриттям. Такі покриття змінюють умови природного поглинання атмосферних вод, тому проєктом необхідно забезпечити їх організоване відведення. Водовідведення вирішується шляхом поєднання планувальних ухилів, водоприймальних елементів, відкритих водовідвідних ділянок і підземних трубопроводів дощової каналізації.

Проєктом реконструкції та благоустрою території парку передбачається відведення поверхневих вод до існуючої системи зливової каналізації. Підключення до наявної мережі дозволяє уникнути надмірного втручання в прилеглу вулично-дорожню інфраструктуру та забезпечити раціональне використання існуючих інженерних комунікацій.

Основний проєктний колектор приймає поверхневий стік із центральної частини парку та спрямовує його до існуючого дощоприймального колодязя. Трасування мережі виконується з урахуванням напрямків природного стоку, проєктних ухилів алей і розташування основних планувальних вузлів. У місцях

концентрації поверхневих вод передбачаються дощоприймальні колодязі та водовідвідні лотки.

Для окремих ділянок зі складними умовами водовідведення передбачається застосування поглинальних колодязів. Такі елементи доцільно розміщувати у локальних безстічних пониженнях, де природне осушення відбувається повільно. Поглинальний колодязь виконується у вигляді свердловини діаметром 0,9 м і глибиною до 15 м. Стінки свердловини устилаються геотекстилем, внутрішній простір заповнюється дрібним щебенем, а верхня частина перекривається шаром піску та рослинного ґрунту товщиною 0,1 м.

Таке рішення забезпечує прискорене водопоглинання, зменшує ризик утворення тривалих калюж і покращує водний режим ґрунтів. У поєднанні з організованою системою дощової каналізації воно сприяє збереженню покриттів, стабільності ґрунтової основи та підвищенню комфортності використання території.

Параметри відкритих водовідвідних елементів приймаються з урахуванням очікуваного поверхневого стоку та умов експлуатації. Кювети й лотки повинні забезпечувати безпечне спрямування води до дощоприймальних колодязів, не створюючи перешкод для пішохідного руху та обслуговування території. У місцях входу води до колодязів передбачаються сміттєзатримувальні решітки.

Трубопроводи дощової каналізації прокладаються на відмітках, що забезпечують необхідний ухил для самопливного руху води та достатню товщину захисної засипки над верхом труби. У паркових умовах, де відсутній рух великовагового транспорту, товщина засипки може прийматися з урахуванням фактичного рельєфу та вимог безпечної експлуатації мережі.

Улаштування організованого водовідведення є необхідною умовою підвищення експлуатаційної надійності території парку. Воно запобігає надмірному зволоженню, руйнуванню покриттів, ерозії ґрунту та погіршенню стану зелених насаджень, а також забезпечує належний рівень благоустрою рекреаційного середовища.

4.5. Технічні рішення з гігієни праці та виробничої санітарії

Під час виконання робіт із реконструкції та благоустрою території парку необхідно враховувати можливий вплив небезпечних і шкідливих виробничих чинників на працівників та прилегле міське середовище. Основні роботи виконуються у відкритому просторі, тому умови праці залежать від метеорологічних показників, організації будівельного майданчика, типу застосованих механізмів і характеру технологічних операцій.

До основних шкідливих і небезпечних чинників належать запиленість повітря робочої зони, вихлопні гази будівельної техніки, шум від дорожньо-будівельних машин, локальна вібрація від ручного механізованого інструменту, фізичні навантаження, переміщення вантажів вручну, робота в незручній позі та тривале перебування на відкритому повітрі.

Під час улаштування дорожніх покриттів, демонтажних робіт, підготовки основ, транспортування матеріалів і роботи механізмів у повітря можуть потрапляти пил, аерозолі будівельних матеріалів та продукти згоряння палива. Для зменшення їх впливу необхідно передбачати механізацію трудомістких процесів, періодичне зволоження запилених поверхонь, справний технічний стан машин і обмеження тривалості перебування працівників у зоні підвищеного забруднення.

Роботи з улаштування дорожнього покриття належать до фізичних робіт середньої важкості категорії IIб, що охоплює види діяльності з витратами енергії 232–290 Вт, або 201–250 ккал/год. Робочі місця працівників є непостійними, оскільки переміщуються відповідно до етапів виконання технологічного процесу.

Роботи передбачаються переважно у теплий період року. Для умов Вінницької області середня температура повітря становить 18–20 ºС, абсолютний максимум — 37–40 ºС, відносна вологість — 65–75 %. З урахуванням категорії важкості робіт оптимальна температура повітря під час виконання робіт становить 20–22 ºС. Допустимі межі температури приймаються від 15 ºС до 29 ºС.

У разі перевищення допустимих метеорологічних показників необхідно передбачати організаційні заходи захисту працівників. У спекотний період доцільно переносити найбільш інтенсивні роботи на прохолодні години доби, влаштовувати навіси на робочих місцях і машинах, забезпечувати працівників питною водою, організовувати регламентовані перерви та місця короткочасного відпочинку в затінених зонах.

Шумове навантаження виникає під час роботи дорожніх машин, ущільнювального обладнання, ручного механізованого інструменту та транспорту. Для зменшення впливу шуму необхідно застосовувати справні механізми, проводити своєчасне технічне обслуговування обладнання, використовувати засоби індивідуального захисту слуху та обмежувати тривалість роботи у зонах підвищеного шуму.

Вібраційний вплив зменшується шляхом застосування справного інструменту, антивібраційних рукавиць, віброзахисного взуття, раціонального чергування періодів праці та відпочинку, а також регулярного технічного обслуговування механізмів. Особливу увагу слід приділяти інструменту, що створює локальну вібрацію, оскільки його тривале використання може погіршувати умови праці.

Гігієнічні умови праці забезпечуються також через належну організацію побутового обслуговування працівників. На будівельному майданчику необхідно передбачити місця для відпочинку, зберігання спецодягу, приймання їжі, забезпечення питною водою та санітарно-побутовими засобами відповідно до чинних вимог охорони праці.

4.6. Технічні рішення щодо безпечного виконання робіт

Безпечне виконання робіт під час реконструкції та благоустрою парку забезпечується належною організацією робочих місць, проходів, проїздів, зон складування матеріалів і маршрутів руху техніки. Планування робочого простору повинно давати працівникам можливість виконувати технологічні операції без перешкод, із дотриманням безпечних відстаней та зон досяжності.

Робочі місця, проходи, проїзди та зони біля обладнання не допускається захаращувати матеріалами, відходами, тарою або інструментами. Матеріали, деталі та конструктивні елементи мають укладатися стійко, зручно для захоплення та переміщення, без ризику самовільного зсуву або падіння.

Під час організації робочих місць, де операції виконуються у положенні стоячи, необхідно забезпечити достатній простір для рухів працівника, безпечне розташування інструменту та допоміжного обладнання. Інструменти і пристосування повинні знаходитися в межах зручної досяжності, а допоміжне обладнання не повинно виходити за межі встановленої робочої зони.

Контроль за безпекою праці здійснюється шляхом щоденної перевірки стану робочих місць, справності машин, механізмів, захисних пристроїв та інструменту. Перед початком робіт необхідно усувати виявлені небезпечні фактори, перевіряти огородження, знаки безпеки, стан проходів і готовність працівників до виконання технологічних операцій.

Зменшення шкідливого впливу будівельно-дорожніх машин забезпечується застосуванням технічно справного обладнання, машин із нижчим рівнем шуму та викидів, систем вентиляції й очищення повітря в кабінах, шумопоглинальних і віброізоляційних елементів. Важливе значення має своєчасне технічне обслуговування машин, підтягування кріплень, усунення зазорів, якісне змащування тертьових поверхонь і правильне регулювання робочих органів.

Для працівників, які виконують дорожні та благоустроєві роботи, важливими профілактичними заходами є механізація ручної праці, зменшення контакту з пилом і шкідливими речовинами, застосування засобів індивідуального захисту, раціональне чергування праці та відпочинку. Під час роботи з вібраційним інструментом необхідно використовувати антивібраційні рукавиці, теплі рукавиці у холодний період, а також дотримуватися обмежень щодо тривалості безперервної роботи.

Безпечність технологічного процесу під час реконструкції алей і доріжок забезпечується правильним вибором послідовності робіт. Потенційно

небезпечними є етапи експлуатації дорожніх машин, підготовки основи, улаштування шарів покриття, переміщення матеріалів, ущільнення та використання ручного механізованого інструменту.

Для зниження ризиків необхідно передбачати технічні перерви, видалення джерел забруднення від робочих місць, вибір оптимального режиму роботи машин, обмеження часу перебування працівників у зоні підвищеного шуму, пилу або температурного навантаження. У спекотний період роботи доцільно організовувати у прохолодніші години доби з обов’язковим забезпеченням питного режиму.

Електробезпека забезпечується дотриманням вимог чинних нормативних документів під час експлуатації електрифікованого інструменту, освітлення або тимчасових електромереж, якщо вони застосовуються на будівельному майданчику. У випадку виконання робіт без використання електричних машин і механізмів основну увагу слід приділяти безпечній експлуатації механічного обладнання, ручного інструменту та будівельної техніки.

РОЗДІЛ 5. ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ

Форма №3 ДБН Д.1.1-1-2000, додаток Г

найменування будови

ОБ`ЄКТНИЙ КОШТОРИСНИЙ РОЗРАХУНОК № 07-01

Реконструкція території парку

Кошторисна вартість 4 351,494 тис. грн.

Кошторисна трудомісткість 20,309 тис. люд/год.

Кошторисна заробітна плата 223,489 тис. грн.

№ п/п	№ кошторисів і розрахунків	Найменування глав, об`єктів, робот і витрат	Кошторисна вартість, тис.грн.					Кошторисна трудомісткість тис.люд/г.	Кошторисна заробітна плата, тис. грн.	Показник одиничної вартості, тис. грн.
			будівельних робіт	монтажних робіт	устаткування, меблів та інвентарю	Інші витрати, тис.грн.	Всього			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	07-01-01	Проїзди,тротуари, майданчики	1 649,498				1 649,498	11,212	130,763	
2	07-01-02	Озеленення	222,157				222,157	6,767	65,853	
3	07-01-03	Малі форми	25,642				25,642	0,128	1,259	
4	07-01-04	Огородження території	2 454,197				2 454,197	2,202	25,614	
5		Всього по розрахунку:	4 351,494				4 351,494	20,309	223,489	

_____/_____/

_____/_____/

Форма №4 ДБН Д1.1.-1-2000, Додаток Д

найменування будови

ЛОКАЛЬНИЙ КОШТОРИС № 05-01-01

Проїзди, майданчики, тротуари

найменування робот і витрат

Під'їзди та майданчики

Реконструкція території парку

ОСНОВА:

Кошторисна вартість	414,626 тис.грн.
в тому числі:	
будівельних робіт	414,626 тис.грн.
Кошторисна трудомісткість	1,679 тис.люд.г.
Кошторисна заробітна плата	21,627 тис.грн.
Середній разряд робіт	3,00 розряд

№ п/п	Шифр і № позиції нормативу	Найменування робіт і витрат. Одиниця виміру	Кількість	вартість один., грн.		Загальна вартість, грн.			Витрати труда робітників, люд.г. не зайнятих обсл. машин	
				всього	Експл. машин	всього	заробітної плати	Експл. машин	обслуг. машини	
				заробітної плати	в т.ч. ЗП			в т.ч. ЗП	на од.	всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		Тип (4800 м2)								
1	Е27-82-1	Улаштування дорожного корита [коритний профіль з напівприсипними обочинами] із застосуванням механізмів і переміщенням грунту на відстань до 100 м при глибині корита до 250 мм	4,8	2 927,60	2 484,23	14 052	577	11 924	14,60	70
		1000м2		120,30	837,31			4 019	37,32	179

2	Е27-14-1	Устройство подстилающих и выравнивающих слоев оснований из песка	7,2	7 893,05	448,59	56 830	1 494	3 230	22,61	163
		100м3		207,56	140,07			1 009	10,52	76
3	Е27-22-1	Устройство однослойных оснований толщиной 15 см из щебня фракции 40-70 мм	4,8	26 169,75	2 838,04	125 615	2 328	13 623	51,81	249
		1000м2		484,94	1 014,26			4 868	76,14	365
4	Е27-53-2	Устройство покрытия толщиной 4 см из горячих асфальтобетонных плотных мелкозернистых смесей типа А, Б, В, плотность щебеночных материалов 3 т/м3 и более	4,8	29 182,99	1 211,94	140 078	2 790	5 817	52,75	253
		1000м2		581,31	461,86			2 217	34,58	166
5	Е27-54-2 К0=4	Добавлять или исключать при изменении толщины покрытия на 0,5 см из горячих асфальтобетонных плотных мелкозернистых смесей типа А,Б,В, плотность щебеночных материалов 3 т/м3 и более [к норме 27-53-2](доб до толщ 6 см)	4,8	13 677,67	-	65 653	30	-	0,56	3
		1000м2		6,17	-			-	-	-
	Разом прямих витрат по кошторису:					402 228	7 219	34 594		738
								12 113		786
		Прямі витрати будівельних робіт			грн.	402 228				
		вартість матеріалів та конструкцій			грн.	360 415				
		всього заробітна плата			грн.		19 332			
		Загальновиробничі витрати			грн.	12 398				
		трудомісткість в загальновиробничих витратах			люд-г					155
		заробітна плата в загальновиробничих витратах			грн.		2 295			
		Всього вартість будівельних робіт			грн.	414 626				
		Прямі витрати по кошторису			грн.	402 228				
		вартість матеріалів та конструкцій			грн.	360 415				
		всього заробітна плата			грн.		19 332			
		всього трудомісткість			люд-г					1 524
		Загальновиробничі витрати			грн.	12 398				
		трудомісткість в загальновиробничих витратах			люд-г					155
		заробітна плата в загальновиробничих витратах			грн.		2 295			
		ВСЬОГО по кошторису			грн.	414 626				

		Кошторисна трудомісткість:	люд-г					1 679
		Кошторисна заробітна плата:	грн.		21 627			

Форма №4 ДБН Д1.1.-1-2000, Додаток Д

найменування будови

ЛОКАЛЬНИЙ КОШТОРИС № 07-01-02

Озеленення

найменування робот і витрат

Благоустрій та озеленення

Реконструкція території парку

ОСНОВА:

Кошторисна вартість	222,157 тис.грн.
в тому числі:	
будівельних робіт	222,157 тис.грн.
Кошторисна трудомісткість	6,767 тис.люд.г.
Кошторисна заробітна плата	65,853 тис.грн.
Середній разряд робіт	2,40 розряд

№ п/п	Шифр і № позиції нормативу	Найменування робіт і витрат. Одиниця виміру	Кількість	вартість один., грн.		Загальна вартість, грн.			Витрати труда робітників, люд.г. не зайнятих обсл. машин	
				всього	Експл. машин	всього	заробітної плати	Експл. машин	обслуг. машини	
				заробітної плати	в т.ч. ЗП			в т.ч. ЗП	на од.	всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Е47-11-2	Підготовлення механізованим способом стандартних місць для садіння дерев-саджанців з оголеною кореневою системою у природному грунті з добавленням рослинної землі до 25%	7,7	230,99	15,74	1 779	998	121	14,85	114
		10шт		129,64	5,67			44	0,46	4

2	Е47-13-1	Посадка деревьев-саженцев с оголенной корневой системой в ямы размером 0,7х0,7 м	7,7	151,40	-	1 166	1 129	-	12,89	99
		10шт		146,56	-			-	-	-
3	С1429-16-2	Саджанці клена гостролистного "Clobosum"	30,0	21,12		634				
		шт								
4	С1429-16-1	Саджанці клена американського Aser shirasawanum "Flamingo"	10,0	21,12		211				
		шт								
5	С1429-16-3	Саджанці клена японського "Aureum"	15,0	21,12		317				
		шт								
6	С1429-11-1	Саджанці конского "Aesulus hippocastanum"	20,0	35,18		704				
		шт								
7	С1429-29	Саджанці ялини звичайної, 1 група, 1 сорт	17,0	30,49		518				
		шт								
8	Е47-8-2	Підготовлення механізованим способом нестандартних місць для садіння дерев та кущів із грудкою землі у контейнери	8,5	382,34	74,40	3 250	1 871	632	24,82	211
		10м3		220,15	19,31			164	1,00	9
9	Е47-9-3	Садіння дерев та кущів із грудкою землі розміром 0,5х0,4 м	8,5	394,00	154,68	3 349	1 806	1 315	19,69	167
		10шт		212,46	45,74			389	3,66	31
10	С1429-95-1	Саджанці модрини японської	15,0	51,88		778				
		шт								
11	С1429-8-1	Саджанці верби пурпурової Salix purpurea	10,0	98,12		981				
		шт								
12	С1429-29-1	Саджанці Туї західної "Golden Globe"	6,0	73,74		442				
		шт								
13	С1429-29-2	Саджанці Туї західної "Holmstrup"	18,0	49,26		887				
		шт								
14	С1429-8-2	Саджанці Акації жовтої "Walker"	5,0	41,07		205				
		шт								
15	С1429-8-3	Саджанці Акації жовтої "Pendula"	6,0	41,07		246				
		шт								

16	С1429-29-3	Саджанці Самшиту вічнозеленого шт	10,0	30,57		306				
17	Е47-15-2	Підготовлення механізованим способом стандартних місць для садіння кущів-саджанців у групи у природному грунті з добавленням рослинної землі до 25% 10шт	15,5	96,82 55,88	12,59 4,53	1 501	866	195 70	6,30 0,37	98 6
18	Е47-17-1	Садіння кущів-саджанців у групи в ями розміром 0,5х0,5 м 10шт	15,5	28,36 26,78	- -	440	415	- -	2,61 -	40 -
19	С1429-80	Саджанці бузку кущового для масових насаджень, 1 сорт шт	15,0	18,74		281				
20	С1429-37-2	Саджанці чагарників Барбарису шт	40,0	2,57		103				
21	С1429-72	Саджанці троянд чайногібридні, флорибунда [осінь], 1 сорт шт	100,0	23,32		2 332				
22	Е47-25-3	Підготовлення грунту механізованим способом для влаштування партерного і звичайного газону з внесенням рослинної землі шаром 15 см 100м2	108,0	1 271,64 382,14	3,60 1,30	137 337	41 271	389 140	42,04 0,10	4 540 11
23	Е47-25-6	Посів газонів партерних, маврітанських та звичайних вручну 100м2	108,0	228,75 79,68	- -	24 705	8 605	- -	8,24 -	890 -
	Разом прямих витрат по кошторису:					182 472	56 961	2 652 807		6 159 61
		Прямі витрати будівельних робіт			грн.	182 472				
		вартість матеріалів та конструкцій			грн.	122 859				
		всього заробітна плата			грн.		57 768			
		Загальновиробничі витрати			грн.	39 685				
		трудомісткість в загальновиробничих витратах			люд-г					547
		заробітна плата в загальновиробничих витратах			грн.		8 085			
		Всього вартість будівельних робіт			грн.	222 157				

		Прямі витрати по кошторису	грн.	182 472				
		вартість матеріалів та конструкцій	грн.	122 859				
		всього заробітна плата	грн.		57 768			
		всього трудомісткість	люд-г					6 220
		Загальновиробничі витрати	грн.	39 685				
		трудомісткість в загальновиробничих витратах	люд-г					547
		заробітна плата в загальновиробничих витратах	грн.		8 085			
		ВСЬОГО по кошторису	грн.	222 157				
		Кошторисна трудомісткість:	люд-г					6 767
		Кошторисна заробітна плата:	грн.		65 853			

РОЗДІЛ 6. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

6.1. Охорона навколишнього середовища

Сучасний розвиток міського середовища потребує комплексного підходу до збереження природних компонентів території, формування екологічно безпечних умов проживання населення та забезпечення сталого функціонування рекреаційних просторів. Особливого значення ці питання набувають при реконструкції та благоустрої територій міських парків, які виконують важливі природоохоронні, санітарно-гігієнічні, соціальні та естетичні функції.

Територія парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці є важливим елементом озелененої структури міста та виконує роль природного рекреаційного осередку загальноміського значення. Зелені насадження парку позитивно впливають на мікроклімат території, сприяють очищенню повітря, зниженню шумового навантаження, регулюванню вологості та формуванню комфортного середовища для відпочинку населення.

Під час розроблення проєкту реконструкції та благоустрою основна увага приділяється збереженню природного ландшафту та мінімізації негативного впливу на довкілля. Проєктні рішення передбачають максимальне збереження існуючих цінних зелених насаджень, формування екологічно стійких рослинних композицій та покращення санітарного стану території.

Одним із головних екологічних завдань проєкту є збереження деревних масивів, що формують природний каркас парку. Під час реконструкції передбачається проведення санітарних рубок, видалення аварійних, сухостійних та пригнічених дерев, а також виконання рубок догляду для покращення умов росту існуючих насаджень. Такий підхід дозволяє підвищити стійкість деревостану та забезпечити безпечне перебування відвідувачів на території парку.

Для покращення екологічного стану території передбачається додаткове озеленення із застосуванням декоративних дерев, хвойних порід, гарноквітучих чагарників та багаторічних рослин. Формування багатоярусних насаджень

сприяє покращенню повітрообміну, зниженню запиленості та підвищенню біологічної різноманітності території.

Особлива увага приділяється створенню сприятливого мікроклімату. Зелені насадження забезпечують затінення території у літній період, знижують температуру нагрівання покриттів, зменшують вплив сильного вітру та сприяють підвищенню комфортності перебування людей у відкритому просторі. Дерева та чагарники також виконують функцію природного шумозахисту від транспортних потоків прилеглих магістралей.

Важливим екологічним аспектом є організація поверхневого водовідведення. Проєктом передбачено влаштування системи дощової каналізації та локальних водопоглинальних елементів, що забезпечують відведення атмосферних опадів і запобігають перезволоженню території. Організоване водовідведення дозволяє уникнути утворення застійних ділянок, заболочування ґрунтів та руйнування дорожньо-стежкової мережі.

При виконанні робіт із благоустрою передбачається максимальне збереження гумусового шару ґрунту. Родючий шар ґрунту, знятий у процесі будівельних робіт, використовується повторно для влаштування газонів, квітників та озеленених ділянок. Це сприяє раціональному використанню природних ресурсів і покращує умови для розвитку рослинності.

Для зменшення негативного впливу будівельних робіт на навколишнє середовище передбачаються заходи щодо обмеження запиленості та забруднення території. Під час проведення земляних і дорожніх робіт виконується періодичне зволоження поверхонь, очищення будівельної техніки та своєчасне вивезення будівельних відходів.

У процесі реконструкції необхідно забезпечити роздільне збирання та вивезення будівельного сміття у спеціально відведені місця відповідно до вимог природоохоронного законодавства. Тимчасове складування матеріалів повинно здійснюватися на спеціально підготовлених майданчиках із запобіганням забрудненню ґрунтів та пошкодженню зелених насаджень.

Під час експлуатації парку важливим заходом є організація системи санітарного утримання території. Проєктом передбачається встановлення урн, контейнерів для збору відходів та забезпечення регулярного прибирання території. Це дозволяє підтримувати належний санітарно-екологічний стан рекреаційного середовища.

Значну роль у формуванні екологічно безпечного простору відіграє використання сучасних матеріалів благоустрою. Для покриттів доріжок і майданчиків передбачаються довговічні матеріали з високими експлуатаційними характеристиками, стійкі до атмосферних впливів та придатні для інтенсивного використання.

Проєктом також передбачається використання енергоефективного освітлення території. Світильники повинні забезпечувати достатній рівень освітленості алей, входів та громадських просторів при мінімальному споживанні електроенергії. Це сприяє раціональному використанню ресурсів та зменшенню експлуатаційних витрат.

Одним із пріоритетних напрямків охорони навколишнього середовища є формування умов для екологічно орієнтованого відпочинку населення. Територія парку має забезпечувати можливість спокійного відпочинку, пішохідних прогулянок, спортивної активності та культурно-масових заходів у безпечному природному середовищі.

Таким чином, запропоновані проєктні рішення спрямовані на комплексне покращення екологічного стану території, підвищення рівня благоустрою, збереження природного потенціалу парку та створення комфортного рекреаційного середовища для мешканців і гостей міста Вінниці.

6.2. Цивільний захист

Питання цивільного захисту під час реконструкції та благоустрою території парку мають важливе значення у зв’язку з необхідністю забезпечення безпечного перебування населення в умовах можливих надзвичайних ситуацій природного, техногенного та воєнного характеру. Формування сучасного

міського рекреаційного простору повинно здійснюватися з урахуванням вимог чинних нормативних документів у сфері цивільного захисту та безпеки населення.

Територія парку є місцем масового перебування людей, тому проєктні рішення повинні забезпечувати можливість швидкої евакуації, доступу аварійно-рятувальних служб, безпечного пересування відвідувачів та організації тимчасового укриття населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Під час розроблення проєкту враховується необхідність створення безпечної транспортно-пішохідної структури території. Планувальна організація парку передбачає наявність основних та другорядних евакуаційних маршрутів, достатню ширину алей і проходів, а також можливість безперешкодного руху спеціальної техніки у разі потреби.

Важливим елементом цивільного захисту є забезпечення пожежної безпеки території. Під час реконструкції передбачається використання матеріалів, що відповідають вимогам пожежної безпеки, забезпечення нормативних протипожежних розривів між спорудами, а також створення умов для доступу пожежно-рятувальної техніки до основних функціональних зон парку.

Особлива увага приділяється безпеці під час проведення масових заходів. Території культурно-розважальних зон, площ і відкритих майданчиків повинні забезпечувати можливість швидкої евакуації людей, мати достатню кількість виходів та не створювати перешкод для руху відвідувачів у разі виникнення небезпечної ситуації.

Під час благоустрою території необхідно забезпечити нормативне освітлення основних маршрутів руху, входів, площ і рекреаційних зон. Якісне освітлення підвищує рівень безпеки перебування людей у вечірній та нічний час, сприяє орієнтуванню на території та знижує ризик виникнення небезпечних ситуацій.

У сучасних умовах особливого значення набуває врахування воєнних ризиків. У межах території парку або в безпосередній доступності від нього

повинні бути передбачені укриття або споруди подвійного призначення, придатні для тимчасового перебування населення під час сигналу повітряної тривоги. Інформація про розташування найближчих захисних споруд має бути доступною для відвідувачів.

Організація цивільного захисту також передбачає встановлення інформаційних вказівників, схем евакуації, позначення напрямків руху до виходів та укриттів. Такі елементи дозволяють підвищити рівень орієнтування населення та скоротити час реагування у разі надзвичайної ситуації.

При експлуатації території необхідно забезпечити постійний контроль за технічним станом елементів благоустрою, дитячих і спортивних майданчиків, малих архітектурних форм, освітлення та дорожньо-стежкової мережі. Своєчасне проведення ремонтних робіт та усунення пошкоджень сприяє попередженню травматизму та виникнення аварійних ситуацій.

Під час проведення будівельних робіт повинні виконуватися вимоги охорони праці, пожежної безпеки та цивільного захисту. Будівельний майданчик необхідно огородити, забезпечити попереджувальними знаками та організувати безпечне пересування працівників і відвідувачів прилеглих територій.

У разі виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру, таких як сильні зливи, шквальний вітер або ожеледь, необхідно забезпечити оперативне обмеження доступу до небезпечних ділянок, своєчасне прибирання аварійних дерев і пошкоджених конструкцій, а також інформування населення про потенційні ризики.

Запропоновані проєктні рішення у сфері цивільного захисту спрямовані на підвищення рівня безпеки перебування населення на території парку, створення умов для швидкого реагування на надзвичайні ситуації та забезпечення стійкого функціонування рекреаційної території в сучасних умовах.

ВИСНОВКИ

У бакалаврській роботі розроблено проєкт реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці з урахуванням містобудівного положення об’єкта, природно-ландшафтних особливостей території, історично сформованої планувальної структури та сучасних вимог до організації рекреаційних просторів загальноміського значення. Проєктні рішення спрямовані на відновлення функціональної ефективності парку, покращення його просторової організації та підвищення рівня комфорту для відвідувачів.

Під час виконання роботи проведено комплексний аналіз сучасного стану території парку. Досліджено містобудівне положення об’єкта у структурі міста Вінниці, транспортно-пішохідні зв’язки, функціональне використання території, стан дорожньо-стежкової мережі, озеленення, елементів благоустрою та інженерної інфраструктури. Встановлено, що існуюча система благоустрою сформована переважно у другій половині ХХ століття та частково втратила функціональну, естетичну й експлуатаційну ефективність.

У процесі дослідження проаналізовано історичний розвиток парку, що дозволило врахувати особливості його архітектурно-планувальної структури та зберегти найбільш цінні композиційні елементи. При розробленні проєктних рішень збережено основні історичні осі, сформовані прогулянкові маршрути, центральну фонтанну площу, природні ландшафтні масиви та меморіальні ділянки.

Розроблене функціональне зонування території забезпечує раціональний розподіл рекреаційних навантажень та впорядкування основних видів діяльності відвідувачів. У структурі парку виділено зони тихого відпочинку, активної рекреації, культурно-розважальні території, спортивні майданчики, дитячі простори, господарські ділянки та території інженерного

обслуговування. Таке планувальне рішення дозволяє уникнути конфлікту функцій та покращує експлуатаційні характеристики території.

Особливу увагу приділено формуванню безпечної та зручної пішохідної системи. Запроєктовано реконструкцію існуючих алей і доріжок із використанням сучасних покриттів, що забезпечують довговічність, стійкість до атмосферних впливів та комфортне пересування маломобільних груп населення. Основні маршрути організовані з урахуванням інтенсивності руху відвідувачів, а другорядні доріжки інтегровані у природний рельєф території.

У роботі виконано вертикальне планування території методом проектних горизонталей. Прийняті рішення забезпечують організований поверхневий водовідвід, збереження природного рельєфу та мінімізацію обсягів земляних робіт. Враховано існуючі ухили місцевості, особливості водозбору та умови експлуатації паркової території. Організація рельєфу дозволяє уникнути застою атмосферних опадів та покращує умови функціонування дорожньо-стежкової мережі.

Для забезпечення належного інженерного благоустрою запроєктовано систему дощової каналізації та локальних водопоглинальних елементів. Передбачене підключення до існуючої мережі зливової каналізації, влаштування дощоприймальних колодязів і водовідвідних трубопроводів. Прийняті інженерні рішення спрямовані на зниження перезволоження території та покращення експлуатаційного стану рекреаційних зон.

Під час розроблення проєкту благоустрою враховано природно-кліматичні та інженерно-геологічні умови території. Основою ґрунтів є дрібні піски та супіски, рівень ґрунтових вод знаходиться на глибині понад 5 м, що дозволяє реалізовувати запроєктовані елементи благоустрою без складних інженерних заходів щодо водопониження. Проєктом передбачено локальне влаштування фундаментних основ під малі архітектурні форми, освітлення, декоративні конструкції та елементи благоустрою з урахуванням фізико-механічних характеристик ґрунтів.

Важливе місце у роботі займають рішення з озеленення території. Проведено аналіз існуючих насаджень, визначено необхідність проведення санітарних рубок, рубок догляду та підсадки нових декоративних порід. Проєкт озеленення передбачає максимальне збереження цінних деревних масивів, формування багатоярусних композицій, використання хвойних і декоративно-квітучих рослин, створення квітників, газонів та живоплотів.

Запропонована система озеленення підвищує декоративну виразність території у різні пори року та сприяє покращенню мікрокліматичних умов. Використання деревних і чагарникових груп дозволяє створити захист від шуму, пилу та перегріву території в літній період. Значна увага приділена формуванню відкритих і напіввідкритих просторів, що забезпечують комфортне сприйняття паркових ландшафтів.

У проєкті передбачено оновлення малих архітектурних форм, системи освітлення, місць відпочинку та дитячих майданчиків. Запроєктовані елементи благоустрою відповідають вимогам безпеки, ергономіки та довговічності. Для покриттів, лав, декоративних конструкцій і дитячого обладнання використано сучасні матеріали з підвищеною стійкістю до атмосферних впливів та інтенсивної експлуатації.

Організація будівельних робіт передбачає поетапне виконання реконструкції з мінімальним впливом на функціонування території парку. Запропоновані технологічні рішення дозволяють забезпечити раціональне використання трудових і матеріальних ресурсів, скоротити обсяги земляних робіт та зменшити негативний вплив будівництва на навколишнє середовище.

У роботі розроблено заходи з охорони навколишнього середовища та цивільного захисту. Передбачено максимальне збереження природного середовища, організацію поверхневого водовідведення, санітарне утримання території, енергоефективне освітлення та безпечну експлуатацію громадських просторів. Планувальні рішення забезпечують можливість швидкої евакуації відвідувачів, доступ спеціальної техніки та безпечне функціонування території під час проведення масових заходів.

Прийняті архітектурно-планувальні, інженерні та ландшафтні рішення забезпечують комплексне оновлення території парку без порушення його історично сформованої структури. Запроєктовані заходи сприяють покращенню рекреаційної привабливості території, підвищенню рівня благоустрою та створенню комфортного громадського простору для мешканців і гостей міста Вінниці.

Розроблений проєкт реконструкції та благоустрою дозволяє забезпечити ефективне використання території парку, підвищити якість рекреаційного середовища, покращити санітарно-екологічний стан території та сформувати сучасний багатофункціональний міський простір із збереженням його природної та історичної цінності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій. Київ : Міністерство розвитку громад та територій України, 2019. 185 с.
2. ДБН В.2.3-5:2018. Вулиці та дороги населених пунктів. Київ : Мінрегіон України, 2018. 61 с.
3. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. Київ : Мінрегіон України, 2012. 64 с.
4. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. Київ : Мінрегіон України, 2018. 64 с.
5. ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об’єктів будівництва. Загальні вимоги. Київ : Мінрегіон України, 2017. 41 с.
6. ДБН В.1.2-14:2018. Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд. Київ : Мінрегіон України, 2018. 30 с.
7. ДБН В.1.2-2:2006. Навантаження і впливи. Норми проектування. Київ : Мінбуд України, 2006. 75 с.
8. ДБН В.2.5-75:2013. Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. Київ : Мінрегіон України, 2013. 128 с.
9. ДБН В.2.5-74:2013. Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. Київ : Мінрегіон України, 2013. 172 с.
10. ДБН В.2.3-4:2015. Автомобільні дороги. Частина І. Проектування. Частина ІІ. Будівництво. Київ : Мінрегіон України, 2015. 104 с.
11. ДСТУ Б Б.2.2-6:2013. Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту. Київ : Мінрегіон України, 2014. 31 с.
12. ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010. Будівельна кліматологія. Київ : Мінрегіонбуд України, 2011. 123 с.
13. ДСТУ 8855:2019. Визначення класу наслідків (відповідальності) будівель і споруд. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2019. 14 с.
14. ДСТУ Б В.2.7-119:2011. Суміші асфальтобетонні і асфальтобетон дорожній та аеродромний. Технічні умови. Київ : Мінрегіон України, 2011. 43 с.

15. ДСТУ ISO 14001:2015. Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 30 с.

16. ДСТУ ISO 45001:2019. Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2019. 38 с.

17. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 06.09.2005 № 2807-IV // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 49. Ст. 517.

18. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 34. Ст. 343.

19. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41. Ст. 546.

20. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 № 2456-XII // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 34. Ст. 502.

21. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 № 2707-XII // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 50. Ст. 678.

22. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2017. № 29. Ст. 315.

23. Закон України «Про відходи» від 05.03.1998 № 187/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 36–37. Ст. 242.

24. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 № 5403-VI // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 34–35. Ст. 458.

25. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України» від 10.04.2006 № 105 // Офіційний вісник України. 2006. № 31. Ст. 2276.

26. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах» від 01.08.2006 № 1045 // Офіційний вісник України. 2006. № 31. Ст. 2274.

27. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підручник. Львів : Новий Світ-2000, 2019. 666 с.

28. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура : підручник. Львів : Новий Світ-2000, 2018. 521 с.

29. Теодоронський В. С., Богова С. І. Об’єкти ландшафтної архітектури : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2016. 312 с.

30. Рубцов Л. І. Проектування садів і парків : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2017. 374 с.

31. Крижановська Н. Я. Основи ландшафтного дизайну : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 218 с.

32. Геник Я. В., Дида А. П., Марутяк С. Б. Рекреаційне використання лісопаркових територій : монографія. Львів : Камула, 2015. 420 с.

33. Панченко Т. Ф. Ландшафтна організація відкритих міських просторів : навч. посіб. Київ : Логос, 2018. 196 с.

34. Кучерявий В. П., Дудин Р. Б. Урбоекологія : навч. посіб. Львів : Світ, 2016. 440 с.

35. Кучерявий В. П. Фітомеліорація : підручник. Львів : Світ, 2017. 540 с.

36. Малько М. В. Інженерний благоустрій територій : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2019. 256 с.

37. Осєтрін М. М. Міські транспортні системи : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2017. 188 с.

38. Прусова В. І., Осєтрін М. М. Містобудування та територіальне планування : навч. посіб. Київ : КНУБА, 2020. 276 с.

39. Білявський Г. О., Фурдичко О. І. Основи екології : підручник. Київ : Либідь, 2016. 408 с.

40. Шевчук В. Я., Саталкін Ю. М. Екологічне управління : підручник. Київ : Либідь, 2018. 432 с.

41. Габрель М. М. Просторова організація містобудівних систем : монографія. Київ : А.С.С., 2017. 400 с.

42. Палеха Ю. М. Планування територій населених пунктів : навч. посіб. Київ : Логос, 2019. 338 с.

43. Дронова О. Л. Урбаністика : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2020. 312 с.

44. Клименко М. О., Прищепа А. М. Моніторинг довкілля : підручник. Київ : Академія, 2018. 360 с.

45. Ярмолюк М. М. Інженерна підготовка міських територій : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2016. 254 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

Кафедра «Девелопменту та просторового планування»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
На тему:

«Проєкт реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.»

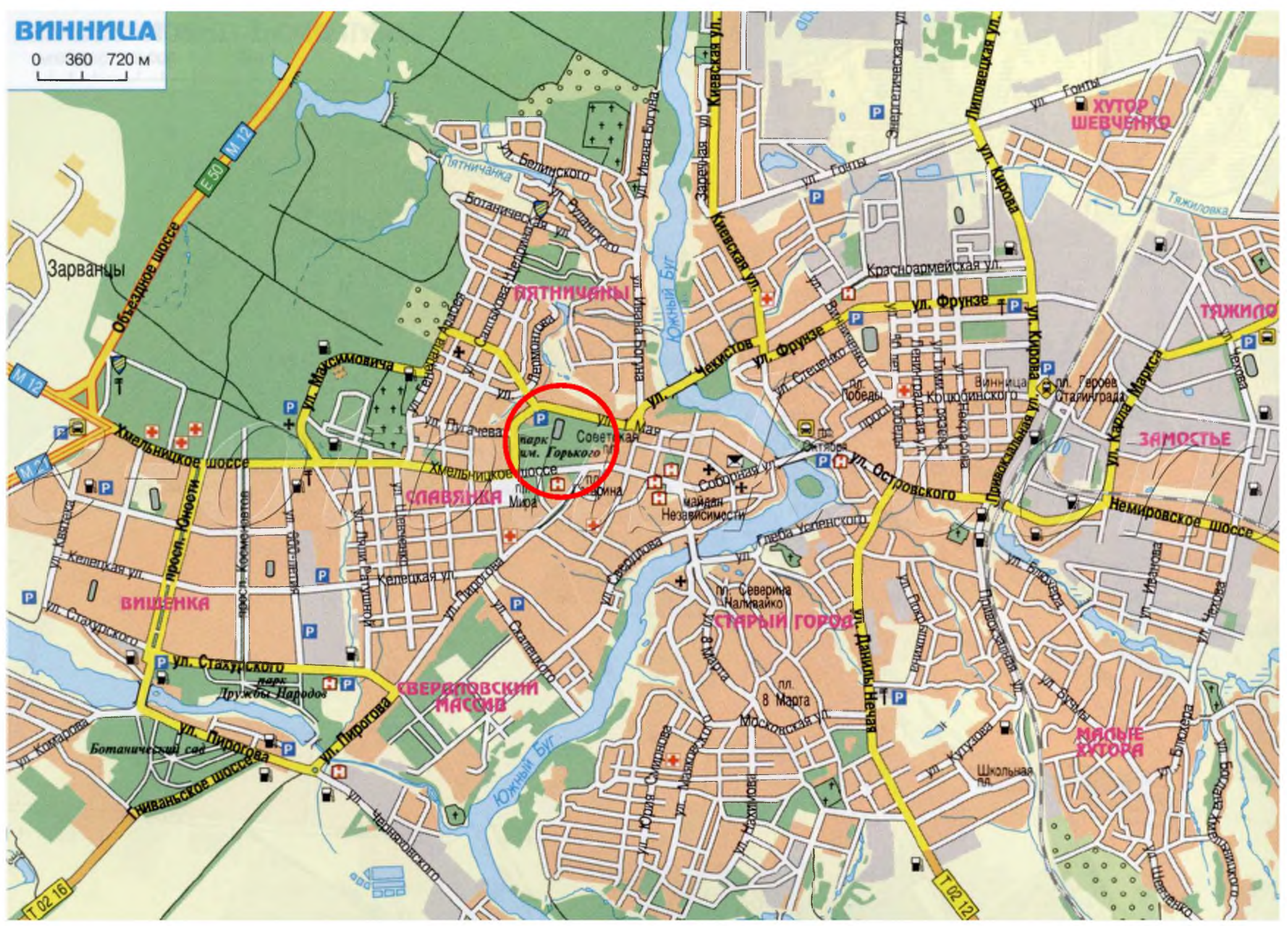

Виконав: ст. групи МБ-22-1(п)
Ошманін Олександр Миколайович

Керівник:
доцент кафедри ДПП
Герасимнюк Сергій Олександрович

Київ 2026р

1

Ситуаційна схема

ПН
З
С
ПД

					КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА			
					ВСП ІІНО КНУБА			
Зм.	Кіл.	Прізвище	Підпис	Дата	Проект реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.	Стадія	Аркуш	Аркушів
Виконав		Османін О.М.				У	1	8
Керівник		Герасимчук С.О.						
Зав.кафедри		Чудовська В.А.			Ситуаційна схема	група МБ-22-1(п)		

2

Аналіз впливу території парку на прилеглу територію.

Опорний план. М 1:5000

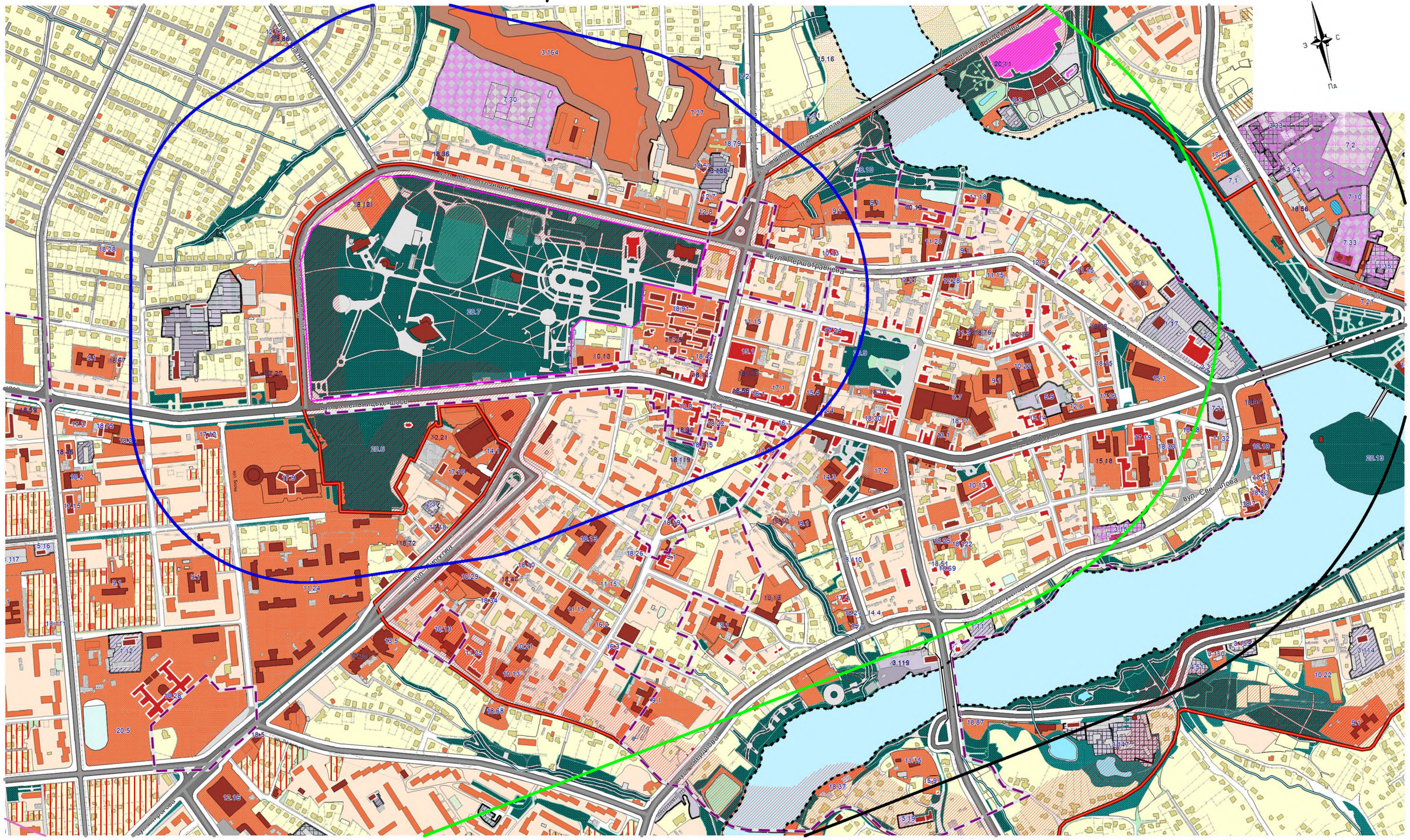

Загальна площа ділянки парку ім. М.Горького – 37,596 га

Умовні позначення:

- Загальноміська магістраль
- Магвстраль районного значення
- Житлові вулиці
- Межа центру міста
- Територія парку ім. М.Горького
- R500м від парку ім.Горького
- R1500м від парку ім.Горького
- R2000м від парку ім.Горького

КАВЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

ВСП ІІНО КНУБА

Зм.	Кіл.	Прізвище	Підпис	Дата	Проект реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці	Стадія	Аркуш	Аркушів
Виконав		Оманюк О.М.				У	2	8
Керівник		Герасимюк С.О.						
Зав.кафедри		Чудовська В.А.			Аналіз впливу території парку на прилеглу територію. Опорний план	група МБ-22-1(пп)		

Функціональне використання існуючого стану території парку М 1:2000

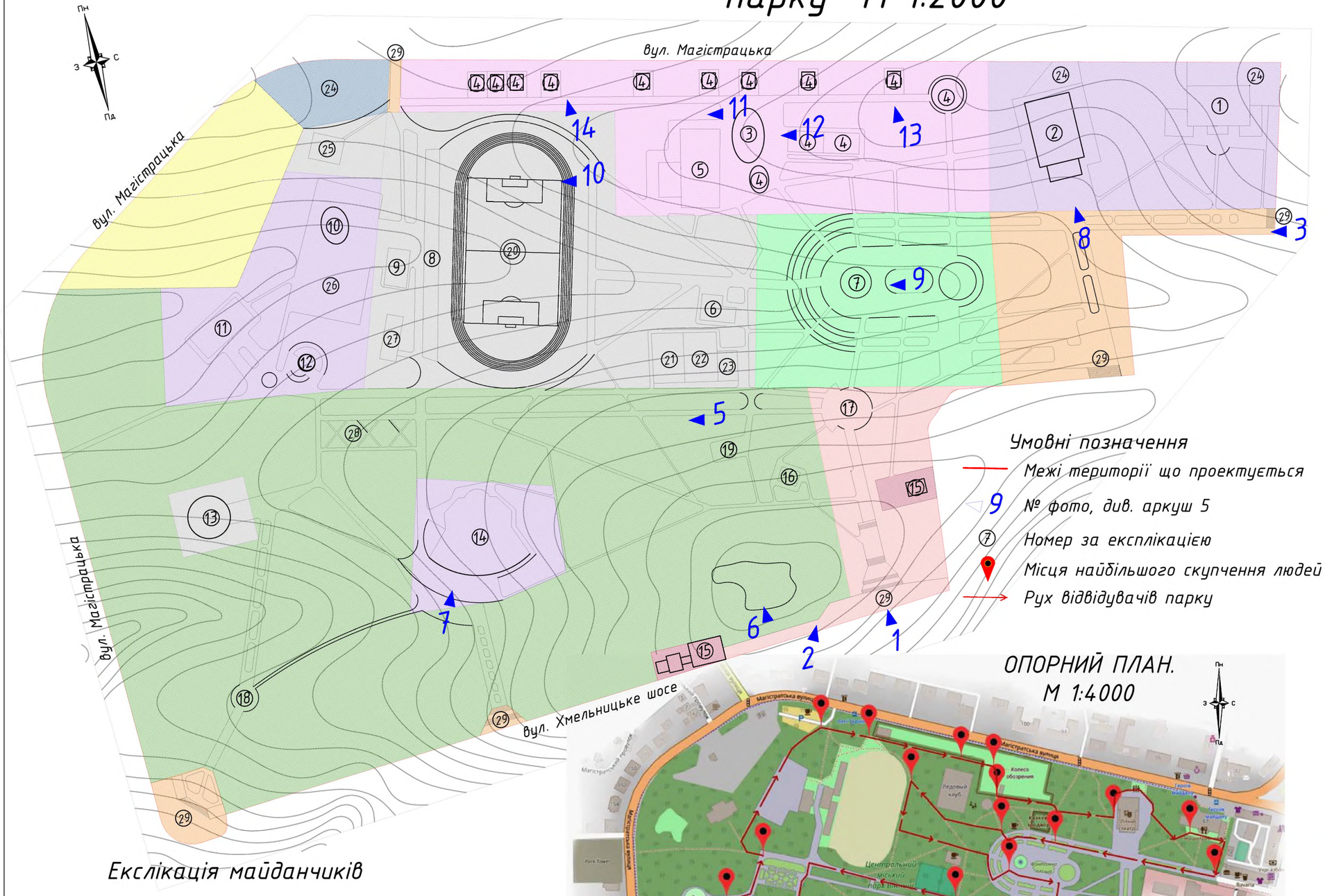

Експлікація будівель та споруд

Поз.	Найменування	Примітка
1	Ресторан "Першотравневий"	Існуючий
2	Будинок літнього театру	Існуючий
3	Атракціон "Оглядове колесо"	Існуючий
4	Атракціони	Існуючий
5	Будівля "Льодова арена"	Існуючий
6	Кафе "Морозиво"	Існуючий
7	Фонтан	Існуючий
8	Будівля стадіону	Існуючий
9	Спортивна школа №5	Існуючий
10	Майстерня атракціонів	Існуючий
11	Танцювальна зала	Існуючий
12	Планетарій	Існуючий
13	Скейт-містечко	Існуючий
14	Кіноконцертний зал «Райдуга»	Існуючий
15	Будинок садівника	Існуючий
16	Будівля туалету	Існуючий
17	Пам'ятник М.Горькому	Існуючий
18	Пам'ятник воїнам Афганцям	Існуючий
19	Пам'ятник загиблим міліцонерам	Існуючий

Умовні позначення

- Межі території що проектується
- 9 № фото, див. аркуш 5
- ⑦ Номер за експлікацією
- Місця найбільшого скупчення людей
- Рух відвідувачів парку

Зонування території

- Територія тихого відпочинку та прогулянок
- Територія центрального входу в парк
- Територія культурного відпочинку
- Територія атракціонів
- Територія спортивних видовищ
- Територія одноповерхової забудови, що підлягає реконструкції
- Господарча територія
- Територія другорядних виходів
- Територія автостоянки
- Територія центральної площі з фонтаном

ОПОРНИЙ ПЛАН. М 1:4000

Експлікація майданчиків

Поз.	Найменування	Примітка
20	Стадіон	Існуючий
21	Майданчик для волейболу	Існуючий
22	Майданчик для баскетболу	Існуючий
23	Майданчик настільного тенісу	Існуючий
24	Майданчик для стоянки автомобілей	Існуючий
25	Тренажерний майданчик	Існуючий
26	Гастрольний майданчик	Існуючий
27	Майданчик для гри в шахи та шишки	Існуючий
28	Алея закоханих	Існуючий
29	Входи в парк	Існуючий

КАВЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

ВСП ІІНО КНУБА

Зм.	Кіл.	Прізвище	Підпис	Дата
Виконав		Оманюк О.М.		
Керівник		Герасимюк С.О.		
Зав.кафедри		Чудовська В.А.		

Проект реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.

Стадія	Аркуш	Аркушів
У	3	8

Функціональне використання існуючого стану території парку М 1:2000

група МБ-22-1(п)

4

Існуючий стан М 1:2000

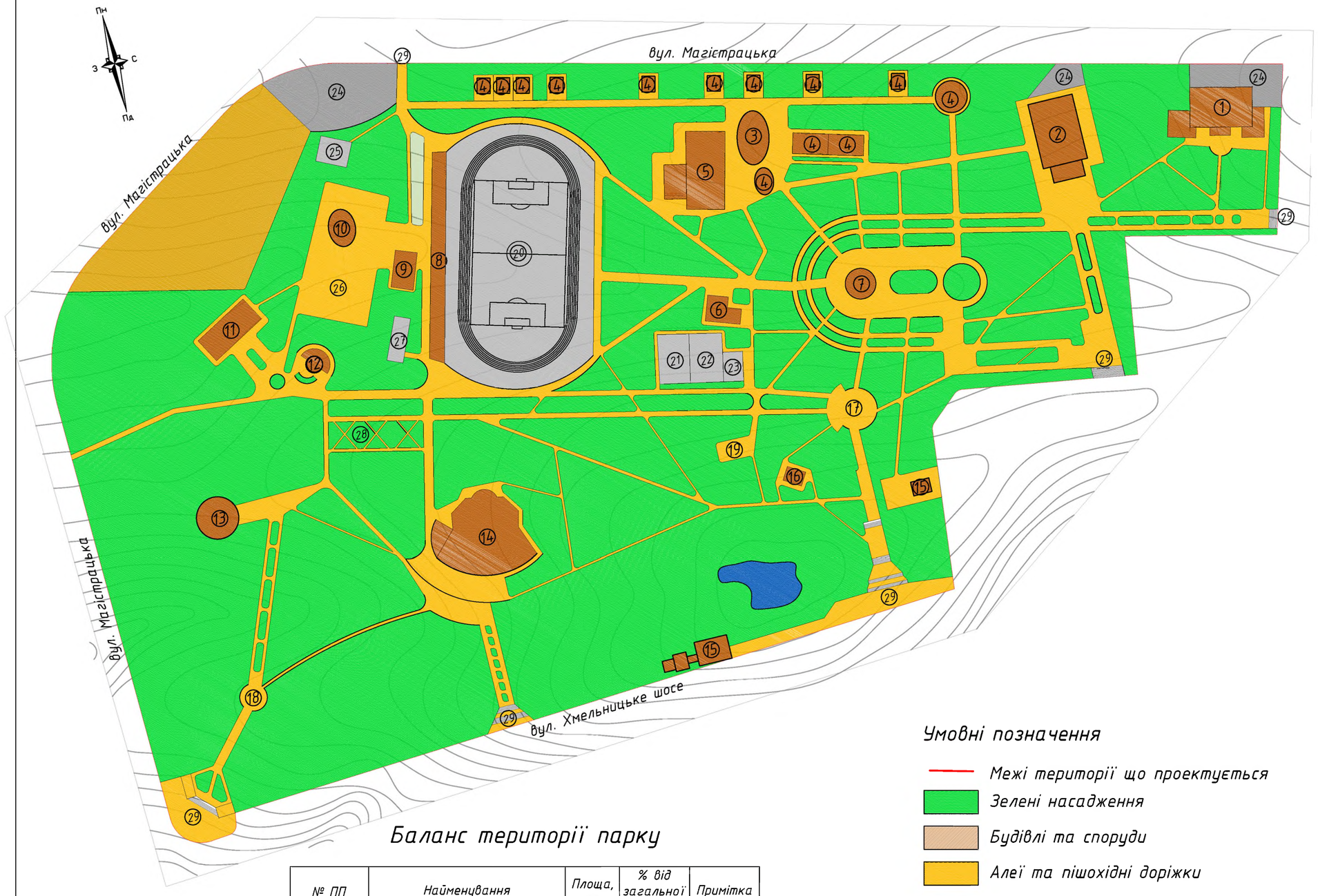

Експлікація будівель та споруд

Поз.	Найменування	Примітка
1	Ресторан "Першотравневий"	Існуючий
2	Будинок літнього театру	Існуючий
3	Атракціон "Оглядове колесо"	Існуючий
4	Атракціони	Існуючий
5	Будівля "Льодова арена"	Існуючий
6	Кафе "Морозиво"	Існуючий
7	Фонтан	Існуючий
8	Будівля стадіону	Існуючий
9	Спортивна школа №5	Існуючий
10	Майстерня атракціонів	Існуючий
11	Танцювальна зала	Існуючий
12	Планетарій	Існуючий
13	Скейт-містечко	Існуючий
14	Кіноконцертний зал «Райдуга»	Існуючий
15	Будинок садівника	Існуючий
16	Будівля туалету	Існуючий
17	Пам'ятник М.Горькому	Існуючий
18	Пам'ятник воїнам Афганцям	Існуючий
19	Пам'ятник загиблим міліцонерам	Існуючий

Експлікація майданчиків

Поз.	Найменування	Примітка
20	Стадіон	Існуючий
21	Майданчик для волейболу	Існуючий
22	Майданчик для баскетболу	Існуючий
23	Майданчик настільного тенісу	Існуючий
24	Майданчик для стоянки автомобілей	Існуючий
25	Тренажерний майданчик	Існуючий
26	Гастрольний майданчик	Існуючий
27	Майданчик для гри в шахи та шишки	Існуючий
28	Алея закоханих	Існуючий
29	Входи в парк	Існуючий

Баланс території парку

№ ПП	Найменування	Площа, га	% від загальної площі	Примітка
1	Загальна площа ділянки	37,6	100	
2	Площа покриття	7,8	20,74	
3	Площа забудови	3,6	9,57	
4	Площа озеленення	23,1	61,44	
5	Одноповерхова забудова	3,1	8,25	

Умовні позначення

- Межі території що проектується
- Зелені насадження
- Будівлі та споруди
- Алеї та пішохідні доріжки
- Майданчики різноманітного призначення
- Майданчик для тимчасового зберігання автомобілів
- Водойма "Лебедине озеро"
- Одноповерхова забудова, що підлягає реконструкції
- (29) Номер за експлікацією

					КАВЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА	
					ВСП ІІНО КНУБА	
Зм.	Кіл.	Прізвище	Підпис	Дата		
Виконав		Оманін О.М.			Проект реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.	Стадія: У; Аркуш: 4; Аркушів: 8
Керівник		Герасимюк С.О.				
Зав.кафедри		Чудовська В.А.			Існуючий стан М 1:2000	група МБ-22-1(п)

5

Аналіз сучасного використання території парку ім. М.Горького в м.Вінниця

В останні десятиліття в світі спостерігається стійка тенденція підвищення інтересу до нових сучасних технологій в галузі дозвілля. Це обумовлено тим, що раціональне використання вільного часу дає можливість людині знімати соціальне напруження, а також відновлювати свої психологічні та фізичні сили.

Останнє в свою чергу приводить до зростання ролі парків, що стають необхідними природними осередками, створюють сприятливий мікроклімат для повноцінного функціонування їх як культурно-рекреаційних центрів. Використання природного середовища в організації дозвілля населення – це одна з характерних особливостей парків як культурних закладів. Саме за парками завжди залишається можливість забезпечити ті форми відпочинку, які потребують психологічного відриву від міського оточення.

Багатофункціональність парків культури і відпочинку дозволяє реалізовувати важливі культурно-виховні завдання, виконувати рекреаційні, просвітницькі, соціальні та інші функції.

Провідними напрямами діяльності дозвіллєвих центрів залишається організація заходів, занять у природному просторі, в безпосередньому спілкуванні з природою.

Більшість фізіологів і психологів вважають, що для оптимальної трудової і суспільної діяльності людини необхідне дозвілля, в структурі якого неодмінно повинна бути діяльність яка б відновлювала фізичні та психічні сили людини. Тому перед громадськістю постає нагальна потреба у вивченні досвіду роботи рекреаційних зон, а також пошуку нових технологій в цій сфері.

Оскільки історія створення парку ім..Горького має свій початок з кінця першої половини XIX ст.., а свій сучасний вигляд набув з 1947 по 1969 роки, можна сказати, що парк має ще Радянський вигляд, всі будинки та споруди були збудовані ще в той період. Тому будівлі та споруди, покриття алей та доріжок є в незадовільному стані, та потребують реконструкції. Система алей та доріжок, та зони функціонального використання потребують вдосконалення та осучаснення.

Провівши аналіз сучасного стану та використання парку ім..Горького в м.Вінниця, можна зробити такі висновки: що парк ім.Горького у м Вінниця не виконує повноцінно свою фунцію, та потебує реконструкції.

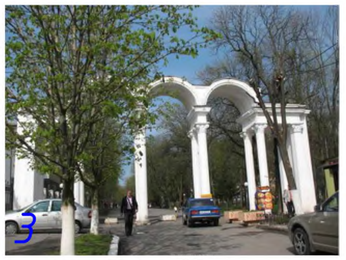

Головний вхід(1,2) та другорядний вхід (3) є візитівкою порку, тому потребують ренонструкції

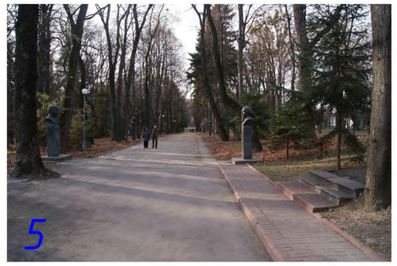

80% покриття алей та доріжок знаходяться у незадовільному стані

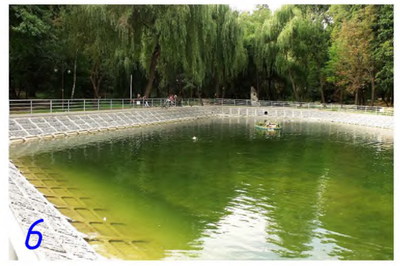

"Лебедине озеро" потребує оновленню та модернізації

Концертний зал(7) та будівля літнього театру (8) мають не задовільний технічний стан і не використовуються за призначенням, портебують у реконструкції

Фонтан(9) був оновлений у 2014 році та працює, але площа навколо ноьго, де вляштовують загальноміські гуляння, морально застаріла, та має незадовілний стан покриття

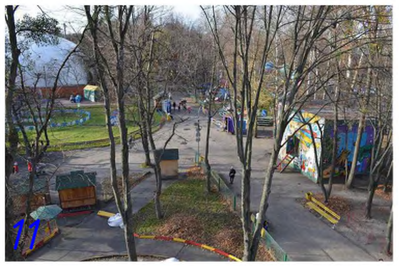

На стадіоні(12) проводять численні спортивні змагання, та приймає багато відвідувачів. У 2016 році бігові доріжкі були оновленні. Трибуни потребують реконстукці

Атрацкіони (11-14) відвудують велика кількість відвідуваців парку, але більша частина з них морально застаріла, та мають незадовілний стан, деякі атракціони та павільйони вже не функціонують, а терирорія під ними не використовується. Пропонується провести заміну не фунціонуючих атракціонів на сучасні атракціони, та реконструкцію атракціонів, які задовільний фізичний стан.

					КАВЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА			
					ВСП ІІНО КНУБА			
Зм.	Кіл.	Прізвище	Підпис	Дата				
Виконав		Ошманін О.М.			Проект реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.	Стадія	Аркуш	Аркушів
Керівник		Герасимчик С.О.				У	5	8
Зав.кафедри		Чудовська В.А.			Аналіз сучасного використання території парку ім. М.Горького в м.Вінниця	група МБ-22-1(п)		

6

Проектний генеральний план М 1:2000

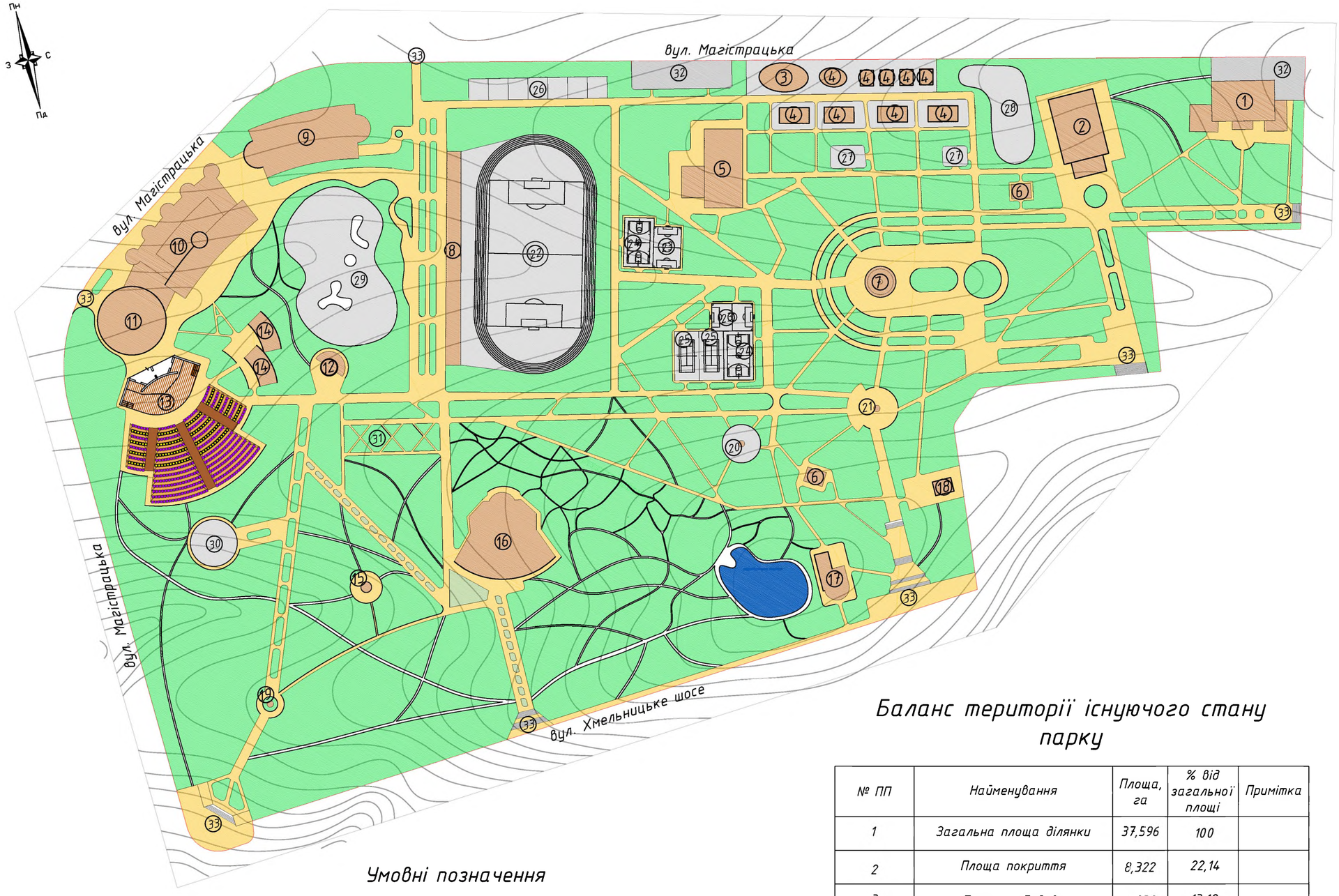

Експлікація будівель та споруд

Поз.	Найменування	Примітка
1	Ресторан "Першотравневий"	Існуючий
2	Будинок літнього театру	Існуючий
3	Атракціон "Оглядове колесо"	Проект
4	Атракціони	Існуючий, проект
5	Будівля "Льодова арена"	Існуючий
6	Будівля туалету	Проект
7	Каскадний фонтан	Проект
8	Будівля стадіону	Існуючий
9	Кінотеатр	Проект
10	Спортивна школа №5	Проект
11	Критий басейн спортивної школи №5	Проект
12	Планетарій	Існуючий
13	Літній амфітеатр	Проект
14	Кафе	Проект
15	Альтанка	Проект
16	Концертний зал «Райдуга»	Існуючий
17	Ресторан "Білий лебідь"	Проект
18	Будинок садівника	Існуючий
19	Пам'ятник воїнам Афганцям	Існуючий
20	Пам'ятник загиблим міліцонерам	Існуючий
21	Пам'ятник М.Горькому	Існуючий

Експлікація майданчиків

Поз.	Найменування	Примітка
22	Стадіон	Існуючий
23	Майданчик для волейболу	Проект
24	Майданчик для баскетболу	Проект
25	Майданчик настільного тенісу	Проект
26	Майданчик для гри в шахи та шишки	Проект
27	Дитячий майданчик	Проект
28	Гастрольний майданчик	Проект
29	Вело-скейт містечко	Проект
30	Майданчик канатного містечка	Проект
31	Алея закоханих	Існуючий
32	Майданчик для стоянки автомобілей	Проект
33	Входи в парк	Існуючий

Баланс території існуючого стану парку

№ ПП	Найменування	Площа, га	% від загальної площі	Примітка
1	Загальна площа ділянки	37,596	100	
2	Площа покриття	8,322	22,14	
3	Площа забудови	4,932	13,12	
4	Площа озеленення	24,342	64,74	

Умовні позначення

- Межі території що проектується
- Зелені насадження
- Будівлі та споруди
- Алеї
- Пішохідні доріжки
- Майданчики різноманітного призначення
- Майданчик для тимчасового зберігання автомобілів
- Каскад водойм "Лебедине озеро"
- (29) Номер за експлікацією

					КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА	
					ВСП ІІНО КНУБА	
Зм.	Кіл.	Прізвище	Підпис	Дата		
Виконав		Оманяк О.М.			Проект реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.	Стадія: У; Аркуш: 6; Аркушів: 8
Керівник		Герасимюк С.О.				
Зав.кафедри		Чудовська В.А.			Проектний генеральний план	група МБ-22-1(п)

7

Схема дренажної системи парку М 1:2000

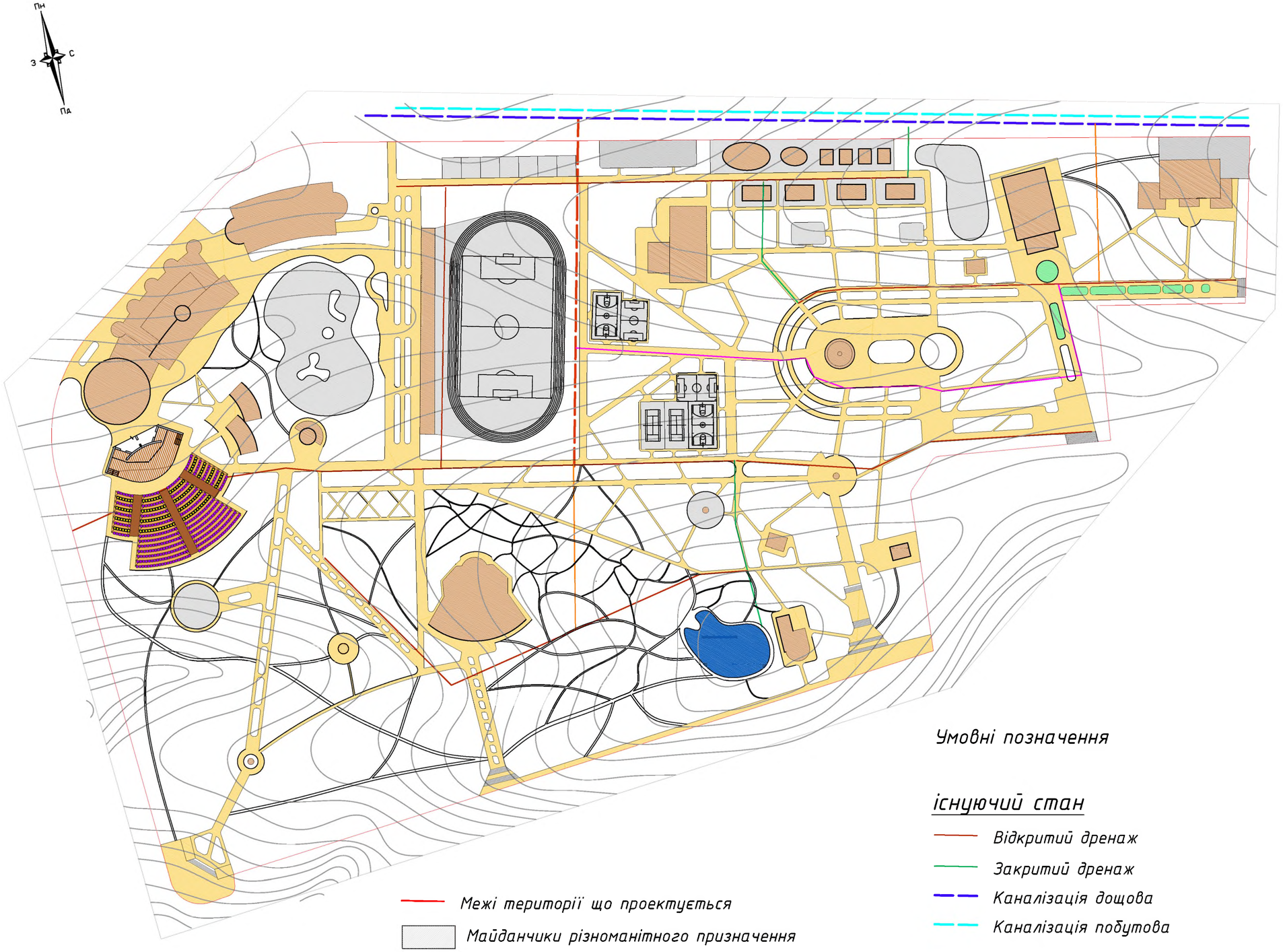

Межі території що проектується

Майданчики різноманітного призначення

Майданчик для тимчасового зберігання автомобілів

Водойма "Лебедине озеро"

Будівлі та споруди

Алеї та пішохідні доріжки

Умовні позначення

існуючий стан

Відкритий дренаж

Закритий дренаж

Каналізація дощова

Каналізація побутова

проектний стан

Відкритий дренаж

Закритий дренаж

Каналізація дощова

План організації дренажна футбольного поля

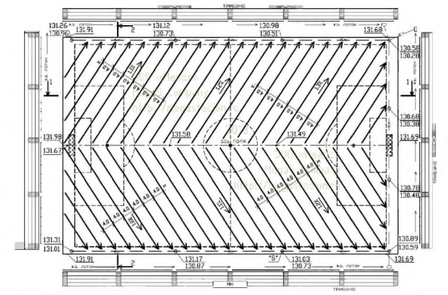

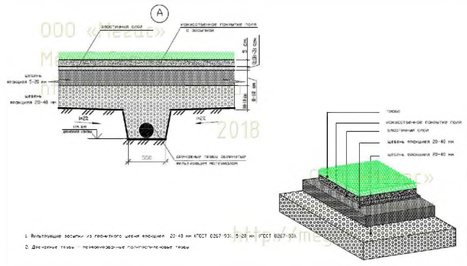

Показники по плану прокладки мереж дренажу

№ п/п	Найменування	Кількість м.пог
1	Каналізація побутова	820
2	Каналізація дощова	940
3	Відкритий дренаж	2350
4	Закритий дренаж	470

					КАВЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА		
					ВСП ІІНО КНУБА		
Зм.	Кіл.	Прізвище	Підпис	Дата			
Виконав		Оманів О.М.			Проект реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.	Стадія	Аркуш	Аркушів
Керівник		Герасимюк С.О.				У	7	8
Зав.кафедри		Чудовська В.А.			Схема дренажної системи парку	група МБ-22-1(п)		

8

Заходи удосконалення середовища щодо формування урбанізованого ландшафту території міста

Застосований захід	Загальний вигляд	Загальний вигляд
1. Створення регулярних рядових насаджень вздовж вулиці **Призначення** - ізоляція від шумошкідливих викидів - підкреслення напрямку вулиці		
2. Використання різних типів мощення із значною перевагою одного із них **Призначення** - розмежування функціональних процесів - підкреслення напрямку руху - акцентування площинних майданчиків		
3. Стильва єдність малих архітектурних форм Гарнітурів вулиць обладнення меблів **Призначення** - облаштування місць для відпочинку - оздоблення ділянок вулиці -підвищення естетичного характеру - зручність експлуатації	 	
4. Організація відкритих ділянок, оформлення горизонтальними площинними елементами **Призначення** - тихий відпочинок мешканців - розкриття сонячних майданчиків -різноманітні фактури поверхонь	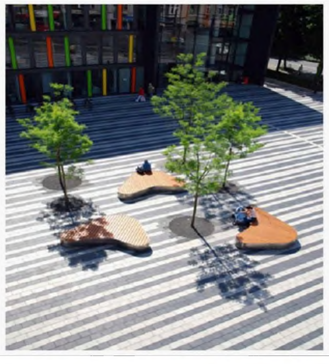	

Застосований захід	Загальний вигляд	Загальний вигляд
5. Перевага яскраво вираженого фактору **Призначення** -розмежування функціональних процесів (відпочинок - транзит) -чітка направленність -організація ділянок для відпочинку		
6. Включення геопластики **Призначення** - перетікання рівнів поверхності - підкреслення напрямку руху - формування МАФ		
7. Надання горизонтальній поверхні різних фактур **Призначення** - розмежування функціональних процесів - підкреслення напрямку руху - акцентування майданчиків		
8. Ввеления об ємно-просторових елементів - композиційних акцентів **Призначення** - завершення композицій - створення затишку - естетична якість композиції		

					КАВЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА			
					ВСП ІІНО КНУБА			
Зм.	Кіл.	Прізвище	Підпис	Дата	Проект реконструкції та благоустрою території парку по вул. Хмельницьке шосе у м. Вінниці.	Стадія	Аркуш	Аркушів
Виконав		Ошманін О.М.				У	8	8
Керівник		Герасимюк С.О.						
Зав.кафедри		Чудовська В.А.			Заходи удосконалення середовища щодо формування урбанізованого ландшафту території міста	група МБ-22-1(п)		